



Svet
Evropske unije

Bruselj, 25. november 2016
(OR. en)

14875/16

**Medinstitucionalna zadeva:
2016/0359 (COD)**

JUSTCIV 310
EJUSTICE 191
ECOFIN 1120
COMPET 617
EMPL 500
CODEC 1744

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	23. november 2016
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2016) 723 final
Zadeva:	Predlog DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o okvirih preventivnega prestrukturiranja, drugi priložnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov ter spremembi Direktive 2012/30/EU

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2016) 723 final.

Priloga: COM(2016) 723 final



Strasbourg, 22.11.2016
COM(2016) 723 final

2016/0359 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o okvirih preventivnega prestrukturiranja, drugi priložnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov ter spremembi Direktive 2012/30/EU

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2016) 357 final}

{SWD(2016) 358 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Pravila o insolventnosti zajemajo vrsto ukrepov od zgodnjega posredovanja, preden podjetje zaide v resne težave, pravočasnega prestrukturiranja za zagotovitev ohranitve delov podjetja, ki so sposobni preživeti, unovčenja premoženja, kadar podjetij ni mogoče rešiti drugače, do, nazadnje, druge priložnosti za poštene podjetnike na podlagi odpusta dolga.

Dobro delujoč insolvenčni okvir, ki zajema vse te ukrepe, je bistveni del dobrega poslovnega okolja, saj podpira trgovino in naložbe,¹ pomaga ustvarjati in ohranjati delovna mesta ter pomaga gospodarstvom, da lažje prenesejo gospodarske pretrese, ki povzročajo visoke ravni slabih posojil in brezposelnosti. Vse to so ključne prednostne naloge Evropske komisije.

Zadeve v zvezi z insolventnostjo imajo močno razsežnost Unije. Vse bolj povezan enotni trg z vse močnejšo digitalno razsežnostjo pomeni, da je zelo malo podjetij povsem nacionalnih, kadar se upoštevajo vidiki, kot so njihova baza strank, dobavna veriga, področje dejavnosti ter baza vlagateljev in kapitala (če omenimo samo nekatere). Pomembno je tudi, da so vprašanja, povezana z insolventnostjo, prav tako odvratilni dejavniki za čezmejno širitev in naložbe. Številni vlagatelji kot glavni razlog za to, da ne vlagajo v poslovno razmerje zunaj svoje države ali vstopijo vanj, navajajo negotovost glede pravil o insolventnosti ali tveganje dolgotrajnih ali zapletenih postopkov v primeru insolventnosti v drugi državi. Za dobro delujoč enotni trg in pravo unijo kapitalskih trgov je torej bistvena višja stopnja usklajenosti na področju insolvenčnega prava. Zato to vprašanje že dolgo vzbuja precejšnje zanimanje na ravni EU.

Z večjim zblizevanjem postopkov na področju insolventnosti in prestrukturiranja bi se omogočila večja pravna varnost za čezmejne vlagatelje in spodbudilo pravočasno prestrukturiranje podjetij v finančnih težavah, ki so sposobna preživeti. Neučinkovite in razhajajoče se insolvenčne zakonodaje vlagateljem otežujejo oceno kreditnega tveganja, zlasti ko razmišljajo o čezmejnih naložbah. Večja čezmejna porazdelitev tveganja, močnejši in likvidnejši kapitalski trgi ter raznoliki viri financiranja za podjetja EU bodo poglobili finančno integracijo, znižali stroške pridobitve posojila in povečali konkurenčnost EU.

Prestrukturiranje in insolventnost

V Evropi danes polovica vseh podjetij preživi manj kot pet let.² Število primerov insolventnosti podjetij je od vrhunca gospodarske krize leta 2009 naraslo in ostaja veliko, čeprav se zdi, da se trend zdaj obrača. V več državah članicah obstaja težnja, da se podjetja v finančnih težavah, ki so sposobna preživeti, usmerjajo v likvidacijo, namesto v zgodnje prestrukturiranje. Ocenjuje se, da gre v EU vsako leto v stečaj 200 000 podjetij (ali 600 na dan), zaradi česar je vsako leto neposredno izgubljenih 1,7 milijona delovnih mest. Pri

¹ V Komisijinem Letnem pregledu rasti za leto 2016 (COM(2015) 690 final, 26. november 2015) je bilo izrecno priznано, da so „dobro delujoči okviri na področju insolventnosti“ ključni za naložbene odločitve.

² Po podatkih raziskave Flash Eurobarometer 354 (2012), ki je pokazala tudi, da 43 % Evropejcev ne bi ustanovilo podjetja, ker se bojijo neuspeha (str. 72).

vsakem četrtem od teh primerov gre za čezmejno insolventnost, kar pomeni, da vključuje upnike in dolžnike v več kot eni državi članici EU.³ Velik delež podjetij in z njimi povezanih delovnih mest bi bilo mogoče rešiti, če bi v vseh državah članicah, kjer imajo poslovne enote, premoženje ali upnike, obstajali preventivni postopki. Poleg tega bi se z razpoložljivostjo pravočasnih postopkov preventivnega prestrukturiranja zagotovilo, da bi se ukrepi sprejeli, preden bi podjetja prenehala odplačevati svoja posojila. To bi prispevalo k zmanjšanju tveganja, da bi posojila v recesijah postala slaba posojila, s tem pa si se zmanjšal povežani negativni učinek na finančni sektor. Vendar so čezmejna razsežnost in stroški razhajajočih se okvirov za insolventnost mnogo širši. Prvič, čeprav imajo lahko upniki v svojih dobavnih verigah dobavitelje, ki so povsem domača podjetja, ima lahko dobavitelj, ki se spopada s finančnimi težavami in ga ni mogoče rešiti, kljub temu negativne učinke, ki lahko sprožijo insolventnost čezmejnega podjetja. Učinek teh čezmejnih primerov insolventnosti je lahko izjemno velik, saj bodo verjetno vanje vključena večja podjetja. Drugič, čezmejni upniki nekaterih podjetij (zlasti MSP) bodo morda raje opustili čezmejne terjatve, ker je njihovo uveljavljanje preprosto predrago, na primer, če je potrebno lokalno pravno svetovanje. Nazadnje, pričakovati je, da bo zaradi nadaljnjega razvoja na enotnem trgu vse več podjetij poslovalo čezmejno, s tem pa se bo povečalo število primerov insolventnosti s čezmejnimi učinkom. Zlasti inovativna podjetja potrebujejo večji trg, da bi lahko uspešno poslovala in se izognila insolventnosti v prvih petih letih.

Kakovost okvirov držav članic za prestrukturiranje in insolventnost neposredno vpliva na stopnje poplačila upnikov. Kazalniki Svetovne banke kažejo, da stopnje poplačila v EU segajo od 30 % na Hrvaškem in v Romuniji do 90 %⁴ v Belgiji in na Finskem. Stopnje poplačila so višje v gospodarstvih, v katerih je prestrukturiranje najpogostejši postopek v primeru insolventnosti. Povprečno lahko upniki v takih gospodarstvih pričakujejo, da bo poplačanih 83 % njihovih terjatev, medtem ko v likvidacijskih postopkih to povprečje znaša 57 %.⁵ Medtem ko ti rezultati izražajo tudi gospodarske dejavnike, kot je splošno zdravje gospodarstva, poudarjajo, da je za doseganje boljših rezultatov za družbo pomemben celovit insolvenčni okvir z močnim institucionalnim in kulturnim ozadjem.

Elementi postopkov preventivnega prestrukturiranja, ki vplivajo na njihovo učinkovitost ter posledično na število rešenih podjetij in njihovo dolgoročno sposobnost preživetja, se med državami članicami zelo razlikujejo. Na primer, z učinkovitim okvirom bi se moralo zahtevati, da ima podjetje v težavah čim prej dostop do preventivnega prestrukturiranja. Vendar v več državah članicah dolžniki ne morejo prestrukturirati svojih dolgov do upnikov, preden dejansko niso insolventni, če pa jih lahko, zanje veljajo zelo strogi ali dragi pogoji dostopa.

Pogoji za prekinitev posameznih postopkov izvršbe zaradi pogajanj o prestrukturiranju se prav tako zelo razlikujejo: v nekaterih državah taka prekinitev ni mogoča, medtem ko v drugih veljajo zelo različna obdobja trajanja in odstopanja. Ko upniki sprejmejo načrte, se pravila v državah članicah običajno zelo razlikujejo glede oblikovanja razredov, možnosti prestrukturiranja samo z nekaterimi upniki, medtem ko ostanejo pravice nevpoletenih upnikov nespremenjene, potrebnih večin ter pogojev za potrditev načrta prestrukturiranja s strani sodnega ali upravnega organa. Zaščita novega financiranja in začasnega financiranja (ki sta bistveni za zagotovitev uspeha načrtov prestrukturiranja) se med državami članicami prav

³ Delovni dokument služb Komisije, Ocena učinka k Priporočilu Komisije o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti, SWD(2014) 61 final, 12. marec 2014, str. 2.

⁴ Indeks Svetovne banke o poslovanju iz leta 2016.

⁵ Indeks Svetovne banke o poslovanju iz leta 2016.

tako razlikuje in sega od minimalne zaščite pred zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj do neke vrste prednosti pred obstoječim dolgom v nadaljnjih postopkih v primeru insolventnosti. Nazadnje, vključenost sodnih ali upravnih organov in upraviteljev, ki jih imenujejo sodni ali upravni organi, sega od minimalne do polne vključenosti.

Zaradi takih razhajanj je praktično nemogoče imeti načrt prestrukturiranja za čezmejno skupino podjetij s hčerinskimi družbami v več kot dveh državah članicah.⁶

Druga priložnost

V številnih državah članicah so potrebna več kot tri leta, da se podjetnikom, ki so šli v stečaj, vendar so poštene, odpustijo njihovi dolgovi in da lahko začnejo znova. Zaradi neučinkovitih okvirov za drugo priložnost so podjetniki ujeti v pasti dolgov ali potisnjeni v sivo ekonomijo ali pa se morajo preseliti v drugo jurisdikcijo, da bi imeli dostop do prijaznejše ureditve. Selitev je draga za upnike, ki morajo vračunati dodatno tveganje, da bi lahko podjetnik v drugi jurisdikciji pridobil krajšo preizkusno dobo za odpust dolgov. Selitev ima visoke ekonomske in človeške stroške tudi za podjetnike, saj bodo morali biti na podlagi Uredbe (EU) 2015/848 o postopkih v primeru insolventnosti⁷ v državi članici ustanovljeni določen čas, preden bodo lahko v tej jurisdikciji vložili predlog za odpust dolgov. Poleg tega dokazi kažejo, da krajše preizkusne dobe za odpust dolgov pozitivno vplivajo na potrošnike in vlagatelje, saj hitreje znova vstopijo v cikle potrošnje in vlaganja. To pa spodbuja podjetništvo.

Zgolj odpust dolga v nekaterih državah članicah morda ne bo zadostoval, da bi lahko podjetnik začel novo poslovno dejavnost, kadar na primer stečaj spremlja sklep o prepovedi opravljanja dejavnosti za daljše obdobje, ki se lahko izda brez upoštevanja dejstva, da je podjetnik deloval v dobri veri. Da bi bila poštenim podjetnikom zagotovljena učinkovita druga priložnost, bi morale biti tudi prepovedi opravljanja dejavnosti, povezane s prezadolženostjo, časovno omejene, tako da bi se iztekle najpozneje ob izteku preizkusne dobe za odpust dolgov. Osebni podatki, uporabljeni v zvezi z dolžnikovo prezadolženostjo, bi morali biti ustrezni, upoštevni in omejeni na to, kar je potrebno za namene, za katere se obdelujejo, ter shranjeni v obliki, ki omogoča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo, vendar ne dlje, kot je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo. V splošni uredbi o varstvu podatkov⁸, s katero bo nadomeščena Direktiva 95/46/ES in ki se bo uporabljala od 25. maja 2018, so dodatno pojasnjeni pravni okvir in zahteve pri obdelavi osebnih podatkov.

Prezadolženost fizičnih oseb je velika gospodarska in družbena težava. 11,4 % evropskih državljanov stalno zamuja s plačili, pogosto računov za stanovanjske stroške.⁹ To je predvsem posledica neugodnih makroekonomskih razmer v okviru finančne in gospodarske krize (npr. brezposelnost) v povezavi z osebnimi okoliščinami (npr. razveza zakonske zveze, bolezen).

⁶ Robert van Galen, Stephan Madaus, *Corporate Rescue*, 2013, str. 52.

⁷ Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti, UL L 141, 5.6.2015, str. 19.

⁸ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES, UL L 119, 4.5.2016, str. 1.

⁹ http://ec.europa.eu/consumers/financial_services/reference_studies_documents/docs/part_1_synthesis_of_findings_en.pdf.

Prizadeti niso samo podjetniki. Čeprav se potrošniki v okviru nacionalnih insolvenčnih zakonodaj večinoma obravnavajo enako, to ne velja v vseh državah članicah. To povzroča višje stroške za sisteme socialne varnosti držav članic in ima gospodarske posledice, kot so manjša potrošnja, delovna aktivnost in izpuščene priložnosti za rast.

Splošna učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za drugo priložnost

Predolgo trajanje postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov v več državah članicah je pomemben dejavnik, ki povzroča nizke stopnje poplačila in vlagatelje odvrča od poslovanja v jurisdikcijah, kjer lahko postopki trajajo predolgo. V polovici držav članic se insolventnost reši v dveh do štirih letih.¹⁰ Razen v treh državah članicah se trajanje postopkov v zadnjih štirih letih ni izboljšalo, v dveh državah članicah pa se je v istem obdobju celo podaljšalo. Posebni vidiki, ki imajo pomembno vlogo pri trajanju postopkov, so raven specializacije sodnikov in torej njihova sposobnost sprejemanja hitrih odločitev, strokovnost upraviteljev na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti ter uporaba digitalnih sredstev komunikacije v takih postopkih. Specializirani stečajni upravitelji in sodniki ter razpoložljivost digitalnih orodij lahko precej prispevajo k skrajšanju postopkov, znižanju stroškov in izboljšanju kakovosti pomoči ali nadzora.

Kljub izboljšanju konjunktornih razmer stopnja slabih posojil, ki se je po gospodarski krizi v večini držav članic hitro povišala, ostaja visoka. Visoke stopnje slabih posojil neposredno vplivajo na sposobnost bank za podporo rasti.¹¹ V nekaterih državah članicah so imele ciljno usmerjene reforme pozitiven učinek. Vendar vzdržljivost slabih posojil v Evropski uniji kaže, da je treba sprejeti nadaljnje ukrepe za zagotovitev, da negativna povratna zanka med slabo kakovostjo sredstev, zakasnjnim kreditnim razvojem in majhno rastjo ne bo postala prevladujoča. Ukrepi za povečanje učinkovitosti okvirov prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti bi prispevali k učinkovitemu upravljanju neodplačanih posojil in zmanjšali kopičenje slabih posojil v bančnih bilancah stanja.¹² Prispevali bi tudi k izboljšanju preostale vrednosti, ki jo lahko upniki pričakujejo zaradi možnosti zgodnejšega in hitrejšega prestrukturiranja ali likvidacije za dolžnike, ki se spopadajo s finančnimi težavami. Nazadnje bi se lahko z njimi preprečilo tudi prihodnje kopičenje slabih posojil, saj bi bilo mogoče posojila, katerih učinkovitost preneha, učinkoviteje izterjati. Z izboljšanjem pravnega okvira sistemov izvršbe ne bo v celoti rešeno vprašanje obstoječih slabih posojil, kjer so se izvršilni postopki že začeli. Vendar bi lahko okrepitev sodstva pomagala pri pospešitvi preostalih korakov postopka. Tako se lahko z reformami insolvenčne zakonodaje dopolnijo druge tekoče reforme na ravni EU v bančnem sektorju in v zvezi s kapitalskimi trgi.

Cilj predloga

¹⁰ Pregled stanja na področju pravosodja v EU za leto 2016.

¹¹ Glede na pregled euroobmočja v skladu s členom IV MDS „so visoke ravni slabih posojil in dolga zavirale bančna posojila in naložbe ter omejile odobritev lažjih finančnih pogojev“; IMF: Politike euroobmočja – izbrane teme, poročilo MDS o posameznih državah št. 15/2015, julij 2015, Politike euroobmočja, poročilo MDS o posameznih državah št. 15/2014, julij 2015, str. 61.

¹² Dokončanje bančne unije, Evropska komisija, COM(2015) 587 final, 24. november 2015.

Ključni cilj predloga je zmanjšati najpomembnejše ovire za prosti pretok kapitala, ki izhajajo iz razlik med okviri držav članic za prestrukturiranje in insolventnost. Cilj je, da bi imele vse države članice vzpostavljena ključna načela o učinkovitih okvirih preventivnega prestrukturiranja in druge priložnosti ter ukrepe za povečanje učinkovitosti vseh vrst postopkov v primeru insolventnosti s skrajšanjem njihovega trajanja, znižanjem povezanih stroškov in izboljšanjem njihove kakovosti. Natančneje, cilj takih okvirov je prispevati k povečanju naložbenih in zaposlitvenih priložnosti na enotnem trgu, zmanjšati število nepotrebnih likvidacij podjetij, ki so sposobna preživeti, preprečiti nepotrebne izgube delovnih mest, preprečiti kopičenje slabih posojil, olajšati čezmejna prestrukturiranja ter znižati stroške in povečati priložnosti za poštene podjetnike, da začnejo znova.

Poleg ključnih načel so za večjo učinkovitost okvirov prestrukturiranja potrebna bolj ciljno usmerjena pravila. Pomembno vlogo pri razvoju kulture reševanja podjetij namesto likvidacije imajo tudi pravila o dolžnosti skrbnega ravnanja direktorjev podjetij, ko se ta bližajo insolventnosti, saj se z njimi spodbuja zgodnje prestrukturiranje ter preprečujejo kršitve in izgube za upnike, ki se jim je mogoče izogniti. Enako pomembna so orodja za zgodnje opozarjanje.

Predlog ne usklajuje osrednjih vidikov insolventnosti, kot so pravila o pogojih za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, skupna opredelitev insolventnosti, razvrstitev terjatev in zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj na splošno. Čeprav bi bila taka pravila koristna za doseganje popolne čezmejne pravne varnosti, kot so potrdile številne zainteresirane strani na javnem posvetovanju¹³, se sedanja raznolikost v pravnih sistemih držav članic v zvezi s postopki v primeru insolventnosti zdi prevelika, da bi jo bilo mogoče premostiti, glede na številne povezave med insolvenčnim pravom in povezanimi področji nacionalnega prava, kot so davčno in delovno pravo ter pravo o socialni varnosti. Za normativno uskladitev bi lahko bile potrebne daljnosežne spremembe trgovinskega prava, civilnega prava in prava družb, medtem ko pri prožnih določbah obstaja tveganje, da ne bodo prinesle zelenih sprememb. Poleg tega so pravila o prijavi in preverjanju terjatev, navedena v sporočilu Komisije iz decembra 2012¹⁴, precej nepomembna glede na izboljšave, uvedene z uredbo o insolventnosti¹⁵.

Namesto tega je ta predlog osredotočen na obravnavanje najpomembnejših težav, ki bi jih bilo mogoče rešiti z uskladitvijo. Postopke v primeru insolventnosti je treba prilagoditi, da se dolžnikom v finančnih težavah omogoči zgodnje prestrukturiranje. Pravila, ki bi prispevala k temu, vključujejo odpravo obveznosti vložitev predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, ko je dolžnik še v formalnem postopku prestrukturiranja, saj bi lahko taka vložitev v nasprotnem primeru preprečila doseganje ciljev prestrukturiranja, in sistem zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj v postopkih v primeru insolventnosti, da se zaščitijo posli, sklenjeni v dobri veri za preventivno prestrukturiranje dolžnika. Predlog zajema tudi ukrepe, ki so povezani z insolventnostjo in neposredno vplivajo na trajanje postopkov, kot sta specializacija sodnikov in strokovnost upraviteljev, ter ukrepe, ki so tesno povezani z okvirom preventivnega prestrukturiranja, kot je zaščita novega financiranja pred zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj.

¹³ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/opinion/160321_en.htm.

¹⁴ Evropska komisija: Sporočilo Nov evropski pristop k poslovnemu neuspehu in insolventnosti, COM(2012) 742.

¹⁵ UL L 141, str. 19.

Za spodbujanje podjetniške dejavnosti podjetniki in direktorji podjetij, ki pošteno poslujejo, ne bi smeli biti stigmatizirani, če njihova dejavnost propade. Posamezniki ne bi smeli biti odvrnjeni od podjetniške dejavnosti oziroma jim ne bi smela biti odrečena druga priložnost. Če bi bila poštenim podjetnikom ponujena prava druga priložnost za nov začetek poslovnih dejavnosti, bi bilo po ocenah v Evropi ustvarjenih tri milijone delovnih mest.¹⁶

Komisija je pri oblikovanju predloga poskušala vzpostaviti ustrezno ravnotežje med interesi dolžnikov in upnikov z zagotovitvijo zaščitnih ukrepov, kadar koli bi lahko predlagani ukrepi negativno vplivali na pravice strank.

Predvsem pa je predlog namenjen izboljšanju kulture reševanja v EU. Pravila o prestrukturiranju podjetij in pravicah delničarjev bodo prispevala predvsem k „preprečevanju“, pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, stečajnih upraviteljnih in sodnih ali upravnih organih k „vrednosti poplačila“, pravila o drugi priložnosti pa k „odpustu dolga“. Poleg gospodarskih koristi bodo doseženi tudi pozitivni družbeni učinki.

S predlogom so določeni skupni cilji v obliki načel ali, kjer je to potrebno, ciljno usmerjenih podrobnih pravil. Čeprav se s predlogom želi doseči potrebna skladnost okvirov po EU, je državam članicam zagotovljena prožnost pri doseganju ciljev z uporabo načel in ciljno usmerjenih pravil na način, ki ustreza njihovim nacionalnim okvirom. To je zlasti pomembno, ker imajo nekatere države članice že vzpostavljene elemente dobro delujočih okvirov. Cilj ni posegati v to, kar deluje dobro, ampak vzpostaviti skupni okvir za vso EU, da se zagotovijo učinkovito prestrukturiranje, druga priložnost in učinkoviti postopki na nacionalni in čezmejni ravni.

Za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest in rasti v Evropi je potrebna močnejša kultura reševanja, ki podjetjem, ki so sposobna preživeti, pomaga, da se prestrukturirajo in poslujejo naprej, medtem ko se podjetja brez možnosti za preživetje usmerijo v hitro likvidacijo, poštenim podjetnikom v težavah pa se zagotovi druga priložnost. Ta predlog je pomemben korak k taki spremembi kulture.

Institucionalno ozadje

Evropski parlament je leta 2011 sprejel resolucijo o postopkih v primeru insolventnosti¹⁷, ki je vsebovala priporočila glede uskladitve določenih vidikov insolvenčnega materialnega prava, vključno s prestrukturiranjem, in prava družb. Istega leta je Svet države članice pozval, naj preizkusno dobo za odpust dolgov in poravnavo dolgov za poštene podjetnike do leta 2013 omejijo na največ tri leta po stečaju.¹⁸

Evropska komisija je na podlagi tega in ob priznavanju pomembnih razlik med nacionalnimi insolvenčnimi okviri decembra 2012 izdala sporočilo¹⁹, v katerem je poudarila potrebo po postopnem pristopu na nekaterih področjih, kjer bi lahko razlike med nacionalnimi

¹⁶ Letno poročilo evropskih MSP, 2015/2016, str. 54.

¹⁷ Poročilo s priporočili Komisiji o postopkih v primeru insolventnosti v okviru prava družb EU, 2011/2006(INI), 17. oktober 2011.

¹⁸ Sklepi Sveta o pregledu Akta za mala podjetja za Evropo, sprejeti 30. maja 2011, 10975/2011, na voljo na naslovu: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SL&f=ST%2010975%202011%20INIT>.

¹⁹ Evropska komisija: Nov evropski pristop k poslovnemu neuspehu in insolventnosti, COM(2012) 742, 12. december 2012.

insolvenčnimi zakonodajami ovirale delovanje učinkovitega enotnega trga²⁰. Prvi ukrep na podlagi tega pristopa je bila sprememba Uredbe (ES) št. 1346/2000²¹. To je bilo storjeno s sprejetjem Uredbe (EU) 2015/848 o postopkih v primeru insolventnosti²². Navedena uredba se osredotoča na reševanje navzkrižij med jurisdikcijami in zakonodajami v čezmejnih postopkih v primeru insolventnosti ter zagotavlja priznavanje sodb v zvezi z insolventnostjo po vsej EU. Ne usklajuje insolvenčnega materialnega prava držav članic.

V naslednjem koraku je Komisija leta 2014 sprejela priporočilo o prestrukturiranju in drugi priložnosti²³. Priporočilo je bilo osredotočeno na prestrukturiranje in drugo priložnost, saj naj bi na teh dveh področjih ukrepanje na ravni EU prineslo največjo dodano vrednost.²⁴ Države članice so bile v priporočilu pozvane, naj uvedejo (i) učinkovite postopke pred insolventnostjo, ki dolžnikom, ki so sposobni preživeti, pomagajo, da se prestrukturirajo in tako izognejo insolventnosti, ter (ii) določbe o drugi priložnosti za podjetnike, ki jim omogočajo odpust dolgov najpozneje v treh letih po insolventnosti.

Po sprejetju priporočila sta bili v letih 2015 in 2016 opravljeni oceni njegovega izvajanja.²⁵ Ta pregleda sta pokazala, da priporočilo ni privedlo do zelenega učinka v smislu usklajenih sprememb v vseh državah članicah, s katerimi bi se olajšalo reševanje podjetij v finančnih težavah, podjetnikom pa zagotovila druga priložnost, čeprav je zagotovilo koristne smernice za države članice, ki izvajajo reforme na področju insolventnosti. To je posledica dejstva, da se je v precej državah članicah, vključno s tistimi, ki so začele reforme, izvajalo samo delno.

Še vedno obstaja več držav članic, v katerih podjetja ni mogoče prestrukturirati, preden ni insolventno. Čeprav so nekatere druge države članice uvedle nove postopke preventivnega prestrukturiranja, se navedena pravila v več vidikih razlikujejo od priporočila. Kar zadeva drugo priložnost, je od sprejetja priporočila več držav članic prvič uvedlo sistem preizkusne dobe za odpust dolgov za fizične osebe. Vendar pa ostajajo velike razlike glede trajanja te preizkusne dobe. Take razlike med pravnimi okviri držav članic pomenijo stalno pravno negotovost, dodatne stroške za vlagatelje pri oceni njihovih tveganj, manj razvite kapitalske trge in stalne ovire za učinkovito prestrukturiranje podjetij v EU, ki so sposobna preživeti, vključno s čezmejnimi skupinami podjetij.

V „poročilu petih predsednikov“ z dne 22. junija 2015 z naslovom Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije je insolvenčno pravo navedeno med najpomembnejšimi ozkimi grli, ki preprečujejo povezovanje kapitalskih trgov na euroobmočju in zunaj njega.²⁶

²⁰ Druga priložnost za podjetnike, preizkusne dobe za odpust dolgov, uvedba postopkov v primeru insolventnosti in postopkov prestrukturiranja, prijava in preverjanje terjatev, spodbujanje načrtov prestrukturiranja.

²¹ UL L 160, 30.6.2000, str. 1.

²² UL L 141, 5.6.2015, str. 19.

²³ C(2014) 1500 final, 12. marec 2014.

²⁴ Ocena učinka k Priporočilu Komisije o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti, SWD(2014) 61 final, 12. marec 2014.

²⁵ Ocena izvajanja Priporočila Komisije z dne 12. marca 2014 o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti, 30. september 2015 (na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/insolvency/index_en.htm).

²⁶ Dokončanje evropske ekonomske in monetarne unije, poročilo, ki ga je Jean-Claude Juncker pripravil v tesnem sodelovanju z Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghijem in Martinom Schulzem (tako imenovanih pet predsednikov), 22. junij 2015, str. 10.

V tem okviru je bila v Akcijskem načrtu o oblikovanju unije kapitalskih trgov iz leta 2015²⁷ napovedna zakonodajna pobuda o insolventnosti podjetij, vključno z zgodnjim prestrukturiranjem in drugo priložnostjo. Namen te pobude je obravnavati glavne ovire za prosti pretok kapitala, pri čemer naj bi se opirala na dobro delujoče nacionalne ureditve. Tudi v strategiji enotnega trga je bilo navedeno, da bo Komisija podpirala poštene podjetnike in predlagala zakonodajo, s čimer bo zagotovila, da bodo države članice vzpostavile regulativno okolje, ki bo dopuščalo neuspeh in podjetnikov ne bo odvrnilo od preskušanja novih idej.²⁸

V Sklepih Sveta o načrtu za dokončanje bančne unije iz julija 2016 je bil poudarjen pomen dela Komisije na zakonodajnem predlogu za minimalno uskladitev na področju insolvenčnega prava v okviru unije kapitalskih trgov, pri čemer je bilo navedeno, da bi to lahko podprlo tudi prizadevanja za zmanjšanje deleža slabih posojil v prihodnje.²⁹

Komisija je nedavno v svojem sporočilu z naslovom Unija kapitalskih trgov – pospešitev reform ponovila, da neučinkovitosti in razlike v nacionalnih insolvenčnih okvirih povzročajo pravno negotovost, ovire za izterjavo terjatev upnikov in ovire za učinkovito prestrukturiranje podjetij v EU, ki so sposobna preživeti, tudi za čezmejne skupine.³⁰

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Uredba o čezmejnih postopkih v primeru insolventnosti

Uredba (EU) 2015/848³¹ bo 26. junija 2017 nadomestila Uredbo Sveta (ES) št. 1346/2000. Uredba 2015/848 obravnava vprašanja jurisdikcije, prava, ki se uporablja, priznavanja in izvrševanja odločb na področju insolventnosti ter usklajevanja čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti. Določa pravo, ki se uporablja, tj. postopke prestrukturiranja in postopke v primeru insolventnosti, ki že obstajajo v državah članicah, in zagotavlja, da se priznavajo po vsej EU. Zajema tudi številne vrste postopkov v primeru insolventnosti, vključno s preventivnimi postopki/postopki pred insolventnostjo in nekaterimi postopki v primeru insolventnosti fizičnih oseb, če izpolnjujejo nekatere pogoje (npr. postopki pred insolventnostjo morajo biti na voljo ne prej, kot se pojavi verjetnost insolventnosti, postopki morajo vključevati vse ali velik del dolžnikovih upnikov in morajo biti javni).

Vendar Uredba 2015/848 držav članic ne obvezuje, da uvedejo določene vrste postopkov ali zagotovijo, da so njihovi postopki učinkoviti pri spodbujanju preventivnih prestrukturiranj in druge priložnosti.

Predlog torej dopolnjuje Uredbo 2015/848 z zahtevo, naj države članice zagotovijo, da so njihovi nacionalni postopki preventivnega prestrukturiranja v skladu z nekaterimi minimalnimi načeli učinkovitosti.

Priporočilo o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti

²⁷ Akcijski načrt o oblikovanju unije kapitalskih trgov, COM(2015) 468 final, str. 25.

²⁸ Izpopolnitev enotnega trga: več priložnosti za prebivalstvo in gospodarstvo, COM(2015) 550 final, str. 6.

²⁹ Sklepi Sveta z dne 17. junija 2016, http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_sl.pdf.

³⁰ COM(2016) 601 final, http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/docs/20160913-cmu-accelerating-reform_en.pdf.

³¹ Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti, UL L 141, 5.6.2015, str. 19.

Priporočilo, naslovljeno na države članice, je bilo namenjeno vzpostavitvi minimalnih standardov za: (i) postopke preventivnega prestrukturiranja, ki dolžnikom v finančnih težavah omogočajo prestrukturiranje v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti, in (ii) odpust dolgov v predpisanih rokih za poštene podjetnike, ki so šli v stečaj, kot enega od potrebnih korakov, da se jim zagotovi druga priložnost. S predlogom so okrepljene določbe iz priporočila iz leta 2014, poleg tega pa z določitvijo ciljno usmerjenih pravil o povečanju učinkovitosti vseh vrst postopkov, vključno z likvidacijskimi, sega dlje od njegovega področja uporabe.

Pravni okvir o finančnih storitvah

Posebne ureditve se uporabljajo za zavarovalnice in pozavarovalnice, kot so opredeljene v točkah 1 in 4 člena 13 Direktive 2009/138/ES³², kreditne institucije, kot so opredeljene v točki 1 člena 4(1) Uredbe (ES) št. 575/2013³³, investicijska podjetja in kolektivne naložbene podjeme, kot so opredeljeni v točkah 2 in 7 člena 4(1) Uredbe (ES) št. 575/2013, centralne nasprotni stranke, kot so opredeljene v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 648/2012³⁴, centralne depotne družbe, kot so opredeljene v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 909/2014³⁵, ter druge finančne institucije in subjekte, navedene v prvem pododstavku člena 1(1) Direktive 2014/59/EU³⁶. Nacionalni nadzorni organi imajo v zvezi z njimi široka pooblastila za posredovanje, zato je primerno take dolžnike izključiti iz postopkov preventivnega prestrukturiranja, predvidenih v tem predlogu.

Predlog ne posega niti v Direktivo 98/26/ES o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev³⁷, Direktivo 2002/47/ES o dogovorih o finančnem zavarovanju³⁸ in Uredbo (EU) št. 648/2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov³⁹. To je pomembno, da se preprečijo prekrivanja med temi instrumenti in sedanjim predlogom, ki bi vplivala na sposobnost zavarovanih upnikov, da uveljavljajo svoje finančno zavarovanje, ki ga je zagotovil gospodarski subjekt, vključno s kritji, zagotovljenimi centralnim nasprotnim strankam ali centralnim bankam/ECB, ali dogovore o finančnem zavarovanju, ki jih je

³² Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L 335, 17.12.2009, str. 1).

³³ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

³⁴ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

³⁵ Uredba (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah ter o spremembi direktiv 98/26/ES in 2014/65/EU ter Uredbe (EU) št. 236/2012 (UL L 257, 28.8.2014, str. 1).

³⁶ Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190).

³⁷ Direktiva 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev, UL L 166, 11.6.1998, str. 45.

³⁸ Direktiva 2002/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. junija 2012 o dogovorih o finančnem zavarovanju, UL L 168, 27.6.2002, str. 43.

³⁹ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov, UL L 201, 27.7.2012, str. 1.

nefinančni gospodarski subjekt sklenil s finančno institucijo. Če taki posli ne bi bili izključeni iz določb o prekinitvi, bi to lahko škodovalo stabilnosti finančnih trgov.

Direktive o varstvu delavcev

Z ustreznim in pravočasnim obveščanjem delavcev ter posvetovanjem z njimi se izboljša učinkovitost postopka prestrukturiranja. Vrsta direktiv zagotavlja pravico do obveščeni in posvetovanja pred prestrukturiranjem in/ali kolektivnimi odpusti. Ta predlog ne posega v pravice, zagotovljene z direktivami 98/59/ES⁴⁰, 2001/23/ES⁴¹, 2002/14/ES⁴², 2008/94/ES⁴³ in 2009/38/ES⁴⁴, poleg tega pa prizadetim delavcem zagotavlja pravico do glasovanja o načrtih prestrukturiranja.

V skladu z Direktivo 2008/94 morajo države članice vzpostaviti jamstvene ustanove, ki bodo v primeru delodajalčevega formalnega postopka v primeru insolventnosti jamčile plačilo neporavnanih terjatev delavcev, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij. Države članice lahko kritje takih jamstvenih ustanov razširijo tudi na druge vrste postopkov, ta predlog pa lahko države članice spodbudi, vendar jih ne obvezuje, da kritje razširijo na postopke prestrukturiranja, za katere to še ni predvideno. Cilj predloga je, da se v vsaki državi članici vzpostavijo preventivni postopki, ki naj bi dolžnikom pomagali, da se izognejo insolventnosti. Vendar če prestrukturiranje ne uspe in dolžnik postane insolventen na podlagi nacionalne zakonodaje, se bo ustrezno uporabljala Direktiva 2008/94.

V skladu s predlogom bi morale biti neporavnane terjatve delavcev, kot so opredeljene v Direktivi 2008/94/ES, načeloma izvzete iz prekinitve postopkov izvršbe, ki bi delavcem začasno onemogočila, da izterjajo take terjatve, ne glede na to, ali so nastale pred odobritvijo prekinitve ali po njej. Prekinitve v zvezi s takimi terjatvami bi morala biti dopustna samo za zneske in obdobje, za katere države članice plačilo takih terjatev jamčijo z drugimi sredstvi.

Direktiva 2001/23/ES je namenjena ohranjanju pravic delavcev v primeru prenosov podjetij. V skladu s predlogom lahko prestrukturiranje vključuje prenos dela podjetja ali obrata. V takih primerih se bosta v celoti uporabljala Direktiva 2001/23/ES in raven varstva delavcev, ki jo zagotavlja, ta predlog pa ne bo vplival nanju. Kadar prestrukturiranje vključuje prenos dela podjetja ali obrata, bi morale biti pravice delavcev zaščitene v skladu z Direktivo 2001/23/ES, brez poseganja v možnosti, dopuščeni s členom 5(2) navedene direktive. Člen 5(2) Direktive 2001/23/ES določa, da kadar postopek nadzira pristojni javni

⁴⁰ Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti, UL L 225, 12.8.1998, str. 16.

⁴¹ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov, UL L 82, 22.3.2001, str. 16.

⁴² Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti, UL L 80, 23.3.2002, str. 29.

⁴³ Direktiva 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca, UL L 283, 28.10.2008, str. 36.

⁴⁴ Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti, UL L 122, 16.5.2009, str. 28.

organ, je lahko pridobitelj razbremenjen predhodnih obveznosti, če delavci prejmejo nadomestilo, ki je vsaj enako nadomestilu, ki bi ga prejeli iz obstoječega jamstvenega sklada za delavce. Poleg tega se lahko v dogovoru z delavci spremenijo delovni pogoji.

Z Direktivo 2002/14/ES je določena pravica do stalnega obveščanja in posvetovanja s predstavniki delavcev v podjetju, vključno „o odločitvah, ki lahko povzročijo znatne spremembe v organizaciji dela ali v pogodbenih razmerjih“. Tako posvetovanje se opravi za dosego dogovora o takih odločitvah. Predlog ne bo vplival na pravice, zagotovljene z Direktivo 2002/14/ES. Poleg tega bo s predlogom dodatno in brez poseganja v pravice delavcev do posvetovanja in obveščeni na podlagi Direktive 2002/14 prizadetim delavcem zagotovljena pravica do glasovanja o načrtu prestrukturiranja. Države članice lahko za glasovanje o načrtu prestrukturiranja odločijo, da bodo delavce uvrstile v razred, ki je ločen od drugih razredov upnikov.

Direktiva 2012/30/EU o pravu družb

V členih 19(1), 29, 34, 35, 40(1)(b), 41(1) in 42 Direktive 2012/30/EU⁴⁵ je določena potreba po sklicu skupščine delničarjev. S členom 33 Direktive je določeno, da imajo delničarji ob povečanju kapitala z denarnimi vložki prednostno pravico do nakupa novih delnic. Obe zahtevi glede sklica skupščine delničarjev in glede prednostnih pravic do nakupa bi lahko ogrozili učinkovitost sprejetja in izvajanja načrta prestrukturiranja. S predlogom se od držav članic zahteva, naj odstopajo od navedenih določb prava družb v obsegu in za obdobje, kot je potrebno za zagotovitev, da delničarji ne ogrozijo prizadevanj za prestrukturiranje z zlorabo svojih pravic iz Direktive 2012/30/EU. Vendar državam članicam ni treba odstopati od določb prava družb, če lahko zagotovijo, da zgoraj navedene zahteve prava družb ne morejo ogroziti učinkovitosti postopka prestrukturiranja, ali če imajo države članice druga, enako učinkovita orodja, ki zagotavljajo, da delničarji ne preprečijo neupravičeno sprejetja ali izvajanja načrta prestrukturiranja, s katerim bi se obnovila sposobnost preživetja podjetja.

Pravila o državni pomoči

Predlog ne bo vplival na pravila o državni pomoči. Državni upniki se ne odpovejo svojim terjatvam, zato zanje ni mogoče šteti, da dolžnikom zgolj s sodelovanjem v načrtu prestrukturiranja dodelijo nezdržljivo državno pomoč, če ukrepi prestrukturiranja enako prizadenejo državne in zasebne upnike in če ravnavajo kot zasebni vlagatelji v tržnem gospodarstvu, ki so v čim bolj podobnem položaju. Ta predlog tudi ne posega v pravila o vračilu celotnega zneska nezakonite državne pomoči, kot je potrjeno v zadevi C-454/09, *New Interline* (točka 36), in zadevi C-610/10, *Magefesa* (točka 104).

• **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Eden od ukrepov, napovedanih v Akcijskem načrtu o oblikovanju unije kapitalskih trgov⁴⁶ z dne 30. septembra 2015, je bil, da bo Komisija pripravila zakonodajno pobudo o

⁴⁵ Direktiva 2012/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v pomenu drugega odstavka člena 54 Pogodbe o delovanju Evropske unije, glede ustanavljanja delniških družb ter ohranjanja in spreminjanja njihovega kapitala, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti, UL L 315, 14.11.2012, str. 74.

⁴⁶ Akcijski načrt o oblikovanju unije kapitalskih trgov, COM(2015) 468 final, 30. september 2015.

insolventnosti podjetij, vključno z zgodnjim prestrukturiranjem in drugo priložnostjo, pri čemer bo upoštevala izkušnje, pridobljene s priporočilom iz leta 2014. Pobuda se bo opirala na dobro delujoče nacionalne sisteme.

Tudi v strategiji enotnega trga⁴⁷ je bilo napovedano, da bo Komisija podpirala dobronamerne podjetnike in predlagala zakonodajo, s čimer bo zagotovila, da bodo države članice vzpostavile regulativno okolje, ki bo dopuščalo neuspeh in podjetnikov ne bo odvrnilo od preskušanja novih idej.

Ekonomski pomen dobro delujočih insolvenčnih okvirov je zlasti upošteven v finančnem sektorju, kadar obstajajo visoke ravni zasebnega dolga in slabih posojil, kar velja v nekaterih državah članicah. V celoviti oceni Evropske centralne banke iz leta 2015 je bilo ugotovljenih za 980 milijard EUR nedonosnih izpostavljenosti v bančnem sistemu.⁴⁸ Taka posojila zelo otežujejo sposobnost bank v več državah članicah, da bi financirale realno gospodarstvo. Banke so glavni vir posojil za podjetja in gospodinjstva, zato so še posebno občutljive na neučinkovitosti v insolvenčnih okvirih. Dobri insolvenčni okviri bi lahko pomagali reševati težave, vendar sami po sebi ne morejo rešiti vseh izzivov, s katerimi se banke srečujejo pri upravljanju oslabljenih bilanc stanja. Za reševanje težav presežka dolga in slabih posojil so potrebne dodatne politike in splošni pogoji. Dobri insolvenčni okviri na papirju ne zagotavljajo zadovoljivih rezultatov, če niso na voljo tudi ustrezna sodna infrastruktura ali ustrezne davčne politike za zagotovitev finančne stabilnosti. Poleg tega bodo za zmanjšanje presežka dolga morda potrebne posebne politike. Kar zadeva upnike, se taki ukrepi nanašajo zlasti na oceno vrednosti premoženja, cilje reševanja, ki jih določi nadzornik, in davčno obravnavo odpisov. Kar zadeva dolžnike, bi razpoložljivost socialnih varnostnih mrež zmanjšala vpliv odločnejših strategij za reševanje in okrevanje, ki so potrebne po mnenju upnikov.

Predlog bo prispeval k preprečevanju kopičenja slabih posojil. Bistvena dopolnilna elementa v tem okviru sta, prvič, da se podjetjem omogočita lažje prestrukturiranje ter s tem hitrejša obnovitev finančne sposobnosti in poravnava njihovih dolgov, in drugič, da se zagotovi, da lahko banke izterjajo sredstva, kadar dolžniki nimajo možnosti obnove sposobnosti preživetja.

Z uspešnim načrtom prestrukturiranja bodo slaba posojila spremenjena v posojila, ki jih lahko podjetje dejansko odplača. Pri likvidaciji morajo zavarovani upniki upoštevati možnost bistvenega znižanja vrednosti svojih terjatev. Po drugi strani pa je pri prestrukturiranju insolventnost preprečena, pogodbeni dolgovi so na splošno plačani in pogajanja se večinoma nanašajo samo na finančni dolg. Podatki kažejo, da so najvišje stopnje poplačila upnikov v gospodarstvih, v katerih je prestrukturiranje najobičajnejši postopek v primeru insolventnosti⁴⁹, in da 45 % gospodarstev OECD uporablja prestrukturiranje kot najobičajnejši način reševanja podjetij, ki so sposobna preživeti. Povprečna stopnja poplačila v njih je 83 centov na dolar, medtem ko je ta v državah, kjer prevladuje likvidacija, 57 centov

⁴⁷ COM(2015) 550 final, 28. oktober 2015.

⁴⁸ Evropska centralna banka, Statistični podatki, 23. junij 2016, <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/statistics/html/index.en.html>.

⁴⁹ Resolving Insolvency, Svetovna banka, <http://www.doingbusiness.org/reports/globalreports/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Chapters/DB14-Resolving-insolvency.pdf>.

na dolar.⁵⁰ Še en pomemben dejavnik za izboljšanje splošnih stopenj poplačila in s tem preostale vrednosti morebitnih slabih posojil je hitro obravnavanje zadev v zvezi s prestrukturiranjem in insolventnostjo.⁵¹

Odpust podjetniškega in po možnosti zasebnega dolga bo prav tako pomagal iz bilanc stanja kreditnih institucij izločiti posojila, ki jih ni mogoče plačati. Število predloženih zadev se lahko zmanjša tudi z razvojem uspešnih ureditev za prestrukturiranje dolga med dolžniki in upniki z omejenim posredovanjem sodnih ali upravnih organov ali uporabo sodnih postopkov ali brez njih.

Vendar ta predlog ni namenjen popolni odpravi težav bank z izterjavo posojil, zlasti učinkovitostjo izterjave, ki ovirajo financiranje realnega gospodarstva s strani bank, niti jih ne bo odpravil. Kot je navedeno v sporočilu Komisije z naslovom Dokončanje bančne unije z dne 24. novembra 2015⁵², se mora izboljšati učinkovitost tako postopkov prestrukturiranja kot tudi postopkov v primeru insolventnosti. Komisija je nacionalne insolvenčne okvire preučila tudi v okviru evropskega semestra – okvira ekonomskega upravljanja EU. Ugotovila je, da dolgotrajni, neučinkoviti in dragi postopki v primeru insolventnosti v nekaterih državah članicah prispevajo k nezadostnemu razdolževanju v zasebnem sektorju po krizi in povečanju presežka dolga. Učinkovita in pregledna javna uprava ter učinkoviti pravosodni sistemi so nujni za podporo gospodarski rasti in zagotavljanje visokokakovostnih storitev podjetjem in državljanom, vključno v zvezi z insolvenčnimi okviri. Komisija bo ob upoštevanju tega še naprej sodelovala z državami članicami v okviru evropskega semestra s ciljem izboljšanja njihovih pravosodnih sistemov.

Zaradi neobstoja skupno dogovorjenih praks zbiranja podatkov in majhne primerljivosti samih podatkov med državami si ni mogoče v celoti predstavljati položaja v državah članicah, zlasti kar zadeva vpliv na finančne institucije. Zato Komisija, kot je napovedano v njenem sporočilu z naslovom Unija kapitalskih trgov – pospešitev reform, pripravlja primerjalni pregled ureditev izterjave posojil (vključno z insolventnostjo), da bi izdelala podrobno in zanesljivo sliko izidov, s katerimi se soočajo banke v primeru neplačevanja posojil, in sicer v smislu zamud, stroškov in izterjave terjatev. Pregled bo v pomoč državam članicam, ki si prizadevajo za povečanje učinkovitosti in preglednosti svojih ureditev. Komisija bo torej še naprej preučevala vprašanja, ki niso neposredno obravnavana v tem predlogu.

Okrepitev in zблиževanje delovanja nacionalnih okvirov za prestrukturiranje dolga, izterjavo posojil, insolventnost in odpust dolgov bosta prav tako prispevala k delovanju enotnega trga in zlasti unije kapitalskih trgov. Zbliževanje načel in zaupanje v učinkovito izvajanje navedenih načel v državah članicah bosta bistveni pri ustvarjanju pogojev za upnike, daodobrijo posojila dolžnikom v drugih državah članicah. Upniki se bodo vzdržali čezmejnega posojanja, če ne bodo zaupali v svojo sposobnost, da se zaščitijo v primeru neplačila in izterjajo terjatve ali zavarovanje, kot je potrebno. Ta predlog vzpostavlja skupna načela v podporo usklajevanju nacionalnih okvirov prestrukturiranja in insolventnosti, zato dodatno prispeva k prestrukturiranju dolga.

Osebni in poslovni dolgovi posameznih podjetnikov so pogosto medsebojno povezani: podjetniki vzamejo osebna posojila za ustanovitev in vodenje podjetja, ker na primer za svoje

⁵⁰ Doing Business Project Encourages Economies to Reform Insolvency Frameworks, Svetovna banka, januar 2013.

⁵¹ Resolving Insolvency, Svetovna banka.

⁵² COM(2015) 587 final, 24. november 2015.

poslovno posojilo jamčijo s svojim osebnim premoženjem, kot je avtomobil, medtem ko fizične osebe vzamejo potrošniške kredite, da bi si kupile sredstva za svojo poklicno dejavnost. V skladu s predlogom se lahko obe vrsti dolga konsolidirata, kjer je to ustrezno, če posameznikom nastaneta v njihovi podjetniški dejavnosti.

Hkrati so države članice v predlogu pozvane, naj uporabo načel o odpustu dolgov razširijo tudi na fizične osebe, ki niso podjetniki, tj. potrošnike. Številne države članice so v zadnjih letih sprejele ali reformirale nacionalne zakonodaje o insolventnosti potrošnikov, pri čemer so priznale pomen tega, da se potrošnikom omogočita odpust njihovih dolgov in pridobitev druge priložnosti. Vendar vse države članice nimajo take zakonodaje, preizkusne dobe za odpust dolgov za prezadolžene potrošnike pa ostajajo zelo dolge. Pomoč potrošnikom, da se vrnejo v ekonomski cikel potrošnje, je pomemben del dobro delujočih trgov in finančnih storitev na drobno. Komisija bo še naprej preučevala, kako so države članice reformirale svoje nacionalne okvire, in spremljala, kako izvajajo to posebno določbo o drugi priložnosti iz predloga, da bi ocenila položaj prezadolženosti potrošnikov.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členih 53 in 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Predlog določa celovit sklop načel in po potrebi ciljno usmerjenih pravil za učinkovit okvir preventivnega prestrukturiranja in druge priložnosti. Določa tudi ukrepe za večjo učinkovitost postopkov, vključno s formalno insolventnostjo (likvidacijski postopki), s ciljem skrajšanja njihovega trajanja. Učinkovita druga priložnost bi pomenila tudi omejitev trajanja sklepov o prepovedi opravljanja dejavnosti za poštene prezadolžene podjetnike, da bi se jim po razumnem obdobju omogočila ponovni začetek in opravljanje podjetniške dejavnosti.

Cilj tega predloga je odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prosti pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki na področju preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti. Predlog bo zlasti odpravil dodatne predhodne stroške za vlagatelje pri ocenjevanju tveganj dolžnikov, ki vstopajo v finančne težave, v eni ali več državah članicah in naknadne stroške prestrukturiranja podjetij, ki imajo poslovne enote, upnike ali premoženje v drugih državah članicah, kar je običajno pri prestrukturiranju mednarodnih skupin podjetij. Predlog bo tudi odpravil dodatne stroške ocene tveganja in čezmejne izterjave za upnike tistih prezadolženih podjetnikov, ki se preselijo v drugo državo članico, da bi v precej krajšem času dobili drugo priložnost. Odpravil bo tudi dodatne stroške za same podjetnike, ki se preselijo v drugo državo članico, da bi tam dobili drugo priložnost.

Težave enotnega trga niso omejene na povsem čezmejne položaje. Tudi povsem nacionalni primeri insolventnosti imajo lahko domino učinek na delovanje enotnega trga. Podjetja, ki poslujejo čezmejno, imajo v svoji dobavni verigi nekatere dobavitelje, ki so lahko povsem domača podjetja. Če ima dobavitelj finančne težave in ga ni mogoče rešiti, ima to lahko negativne učinke, ki sprožijo insolventnost čezmejnega podjetja.

Instrument, ki bi bil omejen samo na čezmejne primere insolventnosti, ne bi rešil težav enotnega trga, prav tako pa za vlagatelje ne bi bilo izvedljivo, da bi vnaprej ugotavljali čezmejno ali domačo naravo morebitnih prihodnjih finančnih težav dolžnika. Predlog tega

dlje od zadev pravosodnega sodelovanja in vzpostavlja minimalne vsebinske standarde. Iz teh razlogov ne bi bilo ustrezno za pravno podlago uporabiti člena 81.

Več držav članic je ukrepe izvedlo ali jih izvaja neodvisno in je nedavno sprejelo nova pravila oziroma je začelo pripravljalo delo za njihovo sprejetje, da bi izboljšale okvir preventivnega prestrukturiranja in druge priložnosti. Vendar se ta nacionalna pravila vsebinsko zelo razlikujejo ter posledično ne zagotavljajo enake ravni preglednosti in varstva za vlagatelje. Vlagatelji so lahko odvrnjeni od čezmejnih naložb, ker so stroški takih naložb precej višji, kot bi morali biti. Če EU ne bo ukrepala, je mogoče pričakovati, da bodo druge države članice, ki bodo reformirale obstoječe okvire prestrukturiranja in druge priložnosti ali bodo take okvire uvedle prvič, sledile temu trendu razhajanja. Ta predlog je namenjen tudi preprečitvi takega razhajajočega se zakonodajnega razvoja in posledičnih ovir v prihodnosti.

- **Subsidiarnost**

Glede na velika razhajanja med nacionalnimi okviri prestrukturiranja in druge priložnosti v EU ter neobstoj trenda zmanjševanja teh razlik v nedavnih zakonodajnih spremembah na nacionalni ravni je zelo malo verjetno, da bodo posamezne države članice sposobne zagotoviti splošno skladnost svojih insolvenčnih zakonodaj z zakonodajami drugih držav članic.

Kar zadeva drugo priložnost, je treba pri oceni vprašanja subsidiarnosti razlikovati med fizičnimi osebami, ki so podjetniki, in tistimi, ki so potrošniki. V nasprotju s podjetniki, ki nenehno iščejo morebitne vire naložb (pogosto čezmejne), potrošniki na tej stopnji običajno prejmejo lokalno financiranje (posojila lokalnih bank).⁵³ Zato bi bilo treba težavo prezadolženosti potrošnikov najprej obravnavati na nacionalni ravni. Vendar so predstavniki industrije nedavno v odgovorih na Zeleno knjigo o maloprodajnih finančnih storitvah⁵⁴ kot oviro za čezmejno prodajo maloprodajnih finančnih produktov pogosto navedli razhajajoče se nacionalne zakonodaje o insolventnosti potrošnikov. Države članice lahko torej razmislijo o uporabi istih načel o odpustu za vse fizične osebe, vključno s potrošniki.

Za dobro delujoč enotni trg EU je potreben skladen okvir prestrukturiranja in druge priložnosti, ki omogoča obravnavanje čezmejne razsežnosti podjetij, saj je interakcija med podjetji, ki imajo sedeže v različnih državah članicah, vse pogostejša. Dodana vrednost ukrepanja EU bo torej zagotovljena z olajšanjem čezmejnih naložb v EU in zagotovitvijo, da bodo imela podjetja v finančnih težavah, ki so sposobna preživeti, ne glede na to, kje na enotnem trgu imajo sedež, dostop do večje izbire orodij, namenjenih preprečitvi njihove insolventnosti. Hkrati pa bodo podjetnikom na voljo razumne preizkusne dobe za odpust dolgov v njihovih državah članicah. Tega države članice realno ne bi mogle doseči s samostojnim ukrepanjem. Poleg tega bodo z zagotovitvijo, da so čezmejnimi upnikom in vlagateljem, vključenim v tak postopek prestrukturiranja, na voljo ustrezni zaščitni ukrepi, doseženi pozitivni gospodarski učinki. S predlaganimi pravili bo ustvarjena pravna varnost za upnike in vlagatelje, ki želijo posojati v drugih državah članicah; na voljo bodo potrebne informacije, tako da bodo lahko sprejeli informirane odločitve.

Skratka, predlog upošteva načelo subsidiarnosti, saj so ukrepi predlagani samo, če in kolikor države članice ciljev ne morejo doseči same.

⁵³ Čezmejno posojanje gospodinjstvom, ki zdaj znaša približno 5 % celotnega posojanja gospodinjstvom.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/docs/green-paper_en.pdf.

- **Sorazmernost**

Predlog naj bi bil v skladu z načelom sorazmernosti. Sredstva, ki jih uporablja, bodo prilagojena za doseg cilja zagotovitve pravilnega delovanja enotnega trga. S prihodnjim instrumentom EU bi morali biti določeni skupni cilji in splošna pravila, pri tem pa bi morale biti državam članicam omogočeno, da prosto določijo, kako doseči navedene cilje.

- **Izbira instrumenta in stopnja uskladitve**

Zdi se, da je za doseg ciljev politike glede prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti nujen zavezujoč instrument v obliki direktive, s katero bo vzpostavljen minimalni usklajeni okvir. Komisija s priporočilom iz leta 2014 ni uspela zagotoviti skladnega in zanesljivega odziva držav članic na težave, opredeljene v njem. Poleg tega je Komisija na pomanjkljivosti v delovanju enotnega trga EU zaradi neskladnosti insolvenčnih okvirov dodatno opozorila v Akcijskem načrtu o oblikovanju unije kapitalskih trgov in strategiji enotnega trga. Direktiva bi državam članicam omogočila, da ohranijo prožnost glede najustreznejših sredstev, s katerimi bodo v svojem nacionalnem okviru izvajale načela, kot so razpoložljivost orodij za zgodnje opozarjanje ali dolžnosti direktorjev, ki so blizu insolventnosti. Prav tako bi lahko določile podrobnejša ciljno usmerjena pravila, potrebna za doseg ciljev predloga, kot so najdaljša obdobja prekinitve postopkov izvršbe ali večine za sprejetje načrtov prestrukturiranja.

Prestrukturiranje, insolventnost in druga priložnost so strogo regulirani na nacionalni ravni ter povezani z drugimi področji prava, kot so pravo družb, delovno pravo, davčno pravo in pravo o državni pomoči. Poleg tega se prestrukturiranje, insolventnost in druga priložnost v državah članicah obravnavajo različno ne samo zaradi drugačnega zgodovinskega in gospodarskega razvoja, ampak tudi zaradi različnih pristopov k varstvu socialnih vrednot, kot so pravice delavcev ali lastninska pravica. Minimalni standardi so torej najustreznejše sredstvo, da se zagotovi skladen okvir v vseh državah članicah, hkrati pa državam članicam omogoči, da gredo dlje od določb Direktive. Na primer, države članice lahko v postopkih prestrukturiranja dodatno spodbujajo novo in začasno financiranje, tako da mu zagotovijo prednostno razvrstitev pred terjatvami, nastalimi pred prestrukturiranjem, v nadaljnjih postopkih likvidacije. Države članice lahko tudi okrepijo okvire za drugo priložnost, tako da njihovo osebno področje uporabe razširijo na vse fizične osebe, vključno s potrošniki. Prav tako pa lahko izboljšajo obravnavanje delavcev na stopnji sprejetja načrtov prestrukturiranja, tako da zahtevajo, da se delavci uvrstijo v svoj razred, ki je ločen od drugih upnikov.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti veljavne zakonodaje**

Predlog temelji na priporočilu o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti iz leta 2014⁵⁵. V oceni Komisije je bilo ugotovljeno, da so nekatere države članice le delno upoštevale priporočilo, vključno s tistimi, ki so priporočila v zvezi z insolventnostjo prejele v okviru evropskega semestra. Celo države članice, ki so izvedle priporočilo, so to storile

⁵⁵ C(2014) 1500 final, 12. marec 2014.

selektivno, zato ostajajo pomembne razlike.⁵⁶ Posledično priporočilo samo po sebi ni zadostovalo za doseg ciljev zblíževanja in zmanjšanja neučinkovitosti pri pravilih, ki omogočajo zgodnje prestrukturiranje dolga in drugo priložnost.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Komisija je opravila obširno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi. V spletnem javnem posvetovanju od 23. marca 2016 do 14. junija 2016 je bilo prejetih več kot 260 prispevkov iz 27 držav članic (zlasti iz Nemčije, ki so ji sledili Združeno kraljestvo, Belgija in Litva). Posebni sestanki so potekali z vladnimi strokovnjaki držav članic. Ustanovljena je bila neformalna skupina, ki jo sestavljajo izbrane zainteresirane strani s posebnim interesom za vprašanja prestrukturiranja dolga, insolventnosti in druge priložnosti, ki se je v letu 2016 sestala trikrat.⁵⁷ Nazadnje, pod slovaškim predsedstvom je bila 11. julija 2016 organizirana konferenca o zblíževanju insolvenčnih okvirov v Evropski uniji.

Večina držav članic je podprla cilje Komisije za izboljšanje okvirov zgodnjega prestrukturiranja in druge priložnosti, vendar je vztrajala, da bi morala uskladitev zaradi zapletenih povezav z drugimi področji prava, kot je pravo družb, ostati predvsem na ravni načel. Zainteresirane strani, poslovne organizacije, strokovna združenja, finančne institucije, organizacije potrošnikov, sindikati in akademiki so na splošno podprli minimalna usklajena pravila o zgodnjem prestrukturiranju in drugi priložnosti ter pozdravili zamisel o uspešnem in (stroškovno) učinkovitem insolvenčnem okviru EU za reševanje podjetij, ki so sposobna preživeti. Poudarili so tudi, da bi bilo treba predvideti uravnotežen pristop, s katerim bi se zaščitili interesi vseh zainteresiranih strani in preprečilo moralno tveganje. Bančni sektor in nekatere druge zainteresirane strani so menili, da bi morala biti pravila o odpustu dolgov za potrošnike, če so upoštevna, zajeta z ločenim instrumentom. Evropski parlament je podprl uskladitev nekaterih vidikov prestrukturiranja in poudaril zagotovitev druge priložnosti vsem fizičnim osebam.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Strokovna skupina za prestrukturiranje in insolvenčno pravo se je med januarjem in julijem 2016 sestala šestkrat. V vseh državah članicah je bila opravljena izčrpna primerjalna pravna študija insolvenčnega materialnega prava, da bi se opredelila vsa področja, na katerih bi lahko razlike v nacionalnih zakonodajah povzročale ovire na enotnem trgu.⁵⁸ Opravljena je bila tudi ekonomska študija učinka minimalnih standardov na področjih prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti.⁵⁹

- **Ocena učinka**

Preučene so bile naslednje možnosti višje ravni:

⁵⁶ Za podrobnosti glej oceno izvajanja Priporočila Komisije o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti, 30. september 2015:

http://ec.europa.eu/justice/civil/files/evaluation_recommendation_final.pdf

⁵⁷ Glavni udeleženci so bili BusinessEurope, AFME, EBF, ACCA, UEAPME, ESBA, Independent Retail Europe, EuroChambers, ETUC, EFIN, FEE, INSOL Europe, FDC, Svet odvetniških združenj Evrope, Evropski pravni inštitut.

⁵⁸ Javni razpis št. JUST/2014/JCOO/PR/CIVI/0075, na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/insolvency_study_2016_final_en.pdf.

⁵⁹ Prihodnji javni razpis št. JUST/2015/JCOO/FWCIVI0103.

možnost 1: ohranitev obstoječega stanja (izhodiščni scenarij);

možnost 2: vzpostavitev popolnoma usklajenega postopka preventivnega prestrukturiranja in okvira druge priložnosti;

možnost 3: uvedba alternativne neobvezne ureditve EU glede prestrukturiranja in druge priložnosti;

možnost 4: vzpostavitev usklajenega minimalnega pravnega okvira na področju prestrukturiranja in druge priložnosti za podjetnike.

Na podlagi ocene učinka je bila **izbrana možnost** vzpostavitve usklajenega minimalnega pravnega okvira na področju prestrukturiranja in druge priložnosti za podjetnike, z nezavezujočo določbo o drugi priložnosti za potrošnike, ter povečanja učinkovitosti postopkov. Koristi prednostne možnosti so:

(i) učinkovite možnosti zgodnjega prestrukturiranja;

(ii) izboljšanje možnosti za pogajanja, tako da se dolžniku s prekinitvijo postopkov izvršbe (moratorij) dopusti, „da lahko zaduha“;

(iii) olajšanje nadaljevanja dolžnikovega poslovanja med prestrukturiranjem;

(iv) preprečitev, da bi manjšinski upniki in delničarji, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, ogrožali prizadevanja za prestrukturiranje, ob sočasni zaščiti njihovih interesov;

(v) povečanje možnosti za uspeh načrta prestrukturiranja;

(vi) znižanje stroškov in skrajšanje trajanja postopkov prestrukturiranja;

(viii) omogočanje odpusta dolgov za prezadolžene podjetnike v razumnem času (tri leta);

(viii) povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za drugo priložnost.

Prednostna možnost bo prispevala k zmanjšanju ovir za čezmejne naložbe. Rešenih bo več podjetij, ki so sposobna preživeti, kot zdaj, ker manjšinski upniki ne bodo mogli omajati postopka pogajanja v upanju, da bi pridobili kakšno poslovno korist, na primer z izsiljenjem zgodnje izterjave njihovega dolga. Učinkoviti preventivni postopki lahko prispevajo k omejitvi nastajanja slabih posojil v recesijah, hkrati pa zagotovijo visoko stopnjo poplačila v zvezi s posojili, katerih vrednost je oslABLJENA. Prednostna možnost bi morala povzročiti zvišanje stopenj poplačila, kar pa bi moralo privedi do nižjih stroškov izposojanja. S prednostno možnostjo se bodo znižali stroški in povečale priložnosti za nov začetek za fizične osebe (podjetnike). Stroški predhodnega ocenjevanja naložbenih tveganj se bodo znižali, stopnje poplačila v postopku v primeru insolventnosti pa se bodo izboljšale. Bolj kot bodo sistemi prestrukturiranja usklajeni, nižji bodo stroški pravnega svetovanja, ki se trenutno uporablja, da se prepreči uporaba več nacionalnih okvirov prestrukturiranja in insolventnosti. S prednostno možnostjo se bo povečal tudi delež samozaposlitev, saj se s skrajšanjem preizkusne dobe za odpust dolgov zviša stopnja samozaposlitev. Prav tako bo spodbujala potrošnjo in rast.

Prednostna možnost bo pomenila, da bodo nekaterim državam članicam nastali stroški, povezani s spremembami njihovih okvirov prestrukturiranja in druge priložnosti. Nekatere države članice bodo morale vzpostaviti preventivni postopek ali prilagoditi postopek, ki je bil že priglašen na podlagi Priloge A k uredbi o insolventnosti. Morda bodo potrebne nekatere spremembe prava družb za izvajanje določb o položaju delničarjev pri prestrukturiranju.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

S prednostno možnostjo se bodo zmanjšale ovire za zagotavljanje čezmejnih posojil MSP: učinkovito prestrukturiranje bi MSP, ki so upniki, omogočilo, da bi dobila poplačano več, kot če bi dolжник razglasil insolventnost. To pa zato, ker so stopnje poplačila upnikov običajno višje, kadar okvir insolventnosti in prestrukturiranja dopušča zgodnje in učinkovito prestrukturiranje podjetij, ki so sposobna preživeti, in hitro likvidacijo tistih, ki niso. Kot dolžniki bodo imela MSP dostop do orodij za zgodnje opozarjanje, kar bi moralo omogočiti več zgodnjih vložitev predlogov za začetek prestrukturiranja. Zlasti MSP bodo imela koristi tudi od vzorcev načrtov prestrukturiranja, izdelanih na nacionalni ravni, saj bodo ti dolžnikom olajšali pripravo načrtov prestrukturiranja z ustreznimi razkritji. S spodbujanjem prožnejšega okvira prestrukturiranja in boljših pogojev za nov začetek po neuspehu se lahko zniža stopnja prenehanja delovanja podjetij in zmanjšajo negativni posredni učinki povezanih insolventnosti v dobavni verigi. Preprostejši pogoji za odpust dolgov za podjetnike prispevajo tudi k višjim stopnjam ustanavljanja podjetij.

Povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov ter zlasti digitalizacija vseh postopkov v primeru insolventnosti bosta prispevala k skrajšanju trajanja postopkov in povečanju njihove učinkovitosti, kar bo pomenilo nižje stroške prestrukturiranja in višje stopnje poplačila za upnike.

- **Temeljne pravice**

Svoboda gospodarske pobude in pravica do opravljanja poklicne dejavnosti (člena 16 in 15 Listine o temeljnih pravicah): ti pravici sta zajamčeni. Dolžniki v finančnih težavah lahko nadaljujejo poslovanje med pogajanja o prestrukturiranju ter imajo popolni ali vsaj delni nadzor nas svojim premoženjem in posli. Prezadolženi podjetniki bi imeli možnost novega začetka po popolnem odpustu dolga.

Lastninska pravica ter pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča (člena 17 in 47 Listine): čeprav bi lahko nekateri deli postopka vplivali na ti pravici, so nujni in sorazmerni, da se olajša hitro izvajanje načrtov prestrukturiranja, s katerimi se lahko obnovi dolžnikova sposobnost preživetja. V vsakem primeru so bili vključeni ustrezni zaščitni ukrepi za zagotovitev, da so legitimni interesi strank zaščiteni pred zlorabo.

Pravica delavcev do obveščeniosti in posvetovanja (člen 27 Listine): predlagani ukrepi bodo na to vplivali pozitivno, saj predlog ne posega v veljavno zakonodajo Unije na tem področju, poleg tega pa za prizadete delavce zagotavlja pravico do glasovanja o načrtih prestrukturiranja.

Pravica do kolektivnih pogajanj in ukrepov (člen 28 Listine): predlog ne posega v pravice delavcev in delodajalcev ali njihovih zadevnih organizacij, da se pogajajo in sklepajo kolektivne pogodbe na ustreznih ravneh ter da v primeru nasprotja interesov sprejmejo kolektivne ukrepe za obrambo svojih interesov, vključno s stavko, v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in praksami.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne bo vplival na proračun EU. Stroški izvajanja in prenosa Direktive se bodo v celoti krili z izglasovano dodelitvijo proračunskih sredstev v okviru programa za pravosodje. Stroški priprave poročila o izvajanju pet let po datumu začetka uporabe Direktive in nato vsakih sedem let se bodo krili z dodeljenimi proračunskimi sredstvi instrumentov na področju politike pravosodja in potrošnikov za zadevna leta.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo izvajanje Direktive v državah članicah olajšala z:

- zagotavljanjem pomoči pri prenosu;
- organizacijo dveh delavnic o prenosu in vmesnih pregledov stanja;
- organizacijo dvostranskih sestankov, med drugim tudi na zahtevo držav članic;
- zagotovitev predlog državam članicam za sporočanje nacionalnih ukrepov za prenos.

Države članice bodo tudi pozvane, naj sprejmejo nekatere izvedbene ukrepe, na primer navedejo posebno kontaktno točko, priglasijo vse nacionalne ukrepe za prenos in krepijo ozaveščenost.

Za zagotovitev spremljanja in izvajanja pravil se bo s predlogom od držav članic zahtevalo, naj na podlagi standardne metodologije zbirajo podatke o kazalnikih, kot so število vloženih predlogov za vsako vrsto postopka (prestrukturiranje, insolventnost, druga priložnost), trajanje in izid postopkov, upravni stroški postopkov, stopnje poplačila in uspešnost takih postopkov. Podatki bodo razčlenjeni po velikosti in vrsti dolžnikov, tako da bo mogoče objektivno oceniti učinkovitost postopkov v državah članicah. Države članice morajo podatke Komisiji pošiljati letno.

Izvajanje Direktive bo najprej ocenjeno pet let po začetku njene uporabe in nato vsakih sedem let.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Direktiva ima tri ločene glavne dele: okviru preventivnega prestrukturiranja (naslov II) in druga priložnost za podjetnike (naslov III) ter ukrepi za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za drugo priložnost (naslov IV). Področje uporabe naslovov I, IV, V in VI je horizontalno.

Naslov I, Splošne določbe: vsebuje določbe o področju uporabe *rationae materiae* in *rationae personae*, več opredelitev in določbo o razpoložljivosti orodij za zgodnje opozarjanje za dolžnike, bodisi pravne bodisi fizične osebe, ki opravljajo obrtno, gospodarsko ali poklicno dejavnost (podjetniki).

Čeprav so določbe v naslovu III omejene na podjetnike, je izrecno navedeno, da lahko države članice navedene določbe razširijo na vse fizične osebe, da zagotovijo dosledno obravnavanje osebnega dolga. Več držav članic namreč ne razlikuje med osebnimi dolgovi, nastalimi zaradi poslovne dejavnosti, in osebnimi dolgovi, nastalimi zunaj take dejavnosti. Nič v tej direktivi ne nakazuje, da bi bilo treba uporabljati tako razlikovanje ali da je tako razlikovanje ustrezno. Z Direktivo so države članice pozvane, naj za vse fizične osebe uporabljajo enaka načela o drugi priložnosti.

Naslov II, Okviri preventivnega prestrukturiranja: s tem so vzpostavljeni skupni, osrednji elementi za okvire preventivnega prestrukturiranja, da bi se dolžnikom v finančnih težavah, bodisi pravnim bodisi fizičnim osebam, zagotovil učinkovit dostop do postopkov, ki olajšujejo zgodnje pogajanje o načrtih prestrukturiranja, sprejetje teh načrtov s strani upnikov in morebitno potrditev načrtov s strani sodnega ali upravnega organa.

Člen 4: okviri preventivnega prestrukturiranja so lahko sestavljeni iz enega ali več postopkov ali ukrepov, če lahko dolžnik kombinira vse elemente, navedene v njih, da bi se uspešno pogajal o načrtu prestrukturiranja in ga sprejel.

Člen 5: dolžnik bi moral ohraniti svoje premoženje in posle. Mediatorji ali nadzorniki (upravitelji na področju prestrukturiranja) lahko imajo vlogo, vendar sodni ali upravni organ takih upraviteljev ne bi smel imenovati v vsakem primeru.

Člena 6 in 7: da bi se omogočila pogajanja in onemogočili upniki, ki ovirajo postopek prestrukturiranja, bi moral imeti dolžnik dostop do prekinitve posameznih postopkov izvršbe. Skrbi, da bi lahko prekinitve negativno vplivala na upnike, so obravnavane z določbami o trajanju prekinitve, pogojih za njeno podaljšanje in pogojih za njeno odpravo. Neporavnane terjatve delavcev so izvzete iz prekinitve, kolikor države članice ustreznega varstva ne zagotavljajo z drugimi sredstvi. V obdobju prekinitve za dolžnika tudi ne bi smela veljati obveznost uvedbe ali mu groziti uvedba drugih vrst postopkov v primeru insolventnosti, zlasti likvidacijskih postopkov, tako da lahko nadaljuje svoje poslovanje. Prav tako bi moral imeti možnost računati na nadaljnje izvajanje pogodb z dobavitelji in drugimi upniki, če izpolnjuje svoje obveznosti iz takih pogodb.

Člen 8: določa minimalne obvezne informacije, ki jih je treba vključiti v načrte prestrukturiranja. Države članice lahko zahtevajo dodatne obvezne informacije, če s tem dolžnikom ni naloženo nesorazmerno breme. Države članice bi morale izdelati spletne vzorce načrta prestrukturiranja in pripraviti praktične informacije, kako jih lahko predlagatelj načrta uporabi.

Člen 9: določa sprejetje načrtov prestrukturiranja s strani prizadetih upnikov ali razredov upnikov. Kadar so vključeni upniki z različnimi interesi, bi morali biti prav tako obravnavani v ločenih razredih. Vsaj zavarovani upniki bi morali biti vedno obravnavani ločeno od nezavarovanih upnikov. Države članice lahko tudi določijo, da se delavci obravnavajo v razredu, ki je ločen od drugih upnikov.

Člen 10: navedeni so primeri, ko mora načrt prestrukturiranja potrditi sodni ali upravni organ, da bi ta postal zavezujoč, in določeni so pogoji za tako potrditev.

Člen 11: določeni so pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za zagotovitev, da je načrt prestrukturiranja, ki ga ne podpirajo vsi razredi upnikov, kljub temu potrjen s strani sodnega ali upravnega organa.

Člen 12: določa načelo, da se delničarjem in drugim lastnikom kapitala ne sme dopustiti, da bi ovirali sprejetje načrtov prestrukturiranja podjetja, ki je sposobno preživeti, če so zaščiteni njihovi legitimni interesi.

Člen 13: določa pravila o oceni vrednosti, o tem, kdaj in kako mora biti določena, da se zagotovi ustrezno varstvo strank, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja.

Člen 14: pojasnjeni so učinki načrtov prestrukturiranja na prizadete in neprizadete stranke.

Člen 15: določa minimalna pravila o pritožbah kot zaščitnih ukrepih za varstvo legitimnih interesov strank, ki hkrati zagotavljajo, da taki zaščitni ukrepi ne zavlačujejo potrditve ali izvajanja načrtov prestrukturiranja.

Člena 16 in 17: določata minimalno zaščito novega financiranja, potrebnega za izvedbo načrta prestrukturiranja, začasnega financiranja, prevzetega za zagotovitev kontinuitete poslovanja med pogajanjem o prestrukturiranju, in drugih poslov, sklenjenih v tesni povezavi z načrtom prestrukturiranja.

Člen 18: vsebuje obveznost za države članice, da direktorjem, ki so blizu insolventnosti, naložijo posebne dolžnosti, ki bi jih spodbudile k zgodnjemu prestrukturiranju, ko je podjetje sposobno preživeti.

Naslov III, Druga priložnost za podjetnike: določene so minimalne določbe o odpustu dolga za prezadolžene podjetnike kot osnovnem pogoju za to, da se podjetnikom zagotovi druga priložnost. Države članice gredo lahko dlje od tega minimalnega varstva, tako da dovolijo še prijaznejše obravnavanje podjetnikov, na primer na podlagi pravil o dostopu do financiranja za subjekte, ki začenjajo znova.

Člen 19: določa načelo, v skladu s katerim bi morali imeti prezadolženi podjetniki učinkovit dostop do popolnega odpusta dolgov brez najmanjšega zneska ali deleža odplačila dolga.

Člen 20: podjetniki bi morali imeti možnost pridobiti popoln odpust dolgov po največ treh letih, ne da bi morali za to znova zaprositi pri sodnem ali upravnem organu. Začetek triletnega obdobja se razlikuje glede na to, ali podjetnik upnikom plačila nakazuje na podlagi načrta za odplačilo dolga oziroma ali postopek vključuje samo unovčenje premoženja. Omejitve kratke preizkusne dobe za odpust dolgov so vključene v člen 22.

Člen 21: podjetniki, za katere velja prepoved opravljanja dejavnosti iz razlogov, povezanih z njihovo prezadolženostjo, bi prav tako morali imeti možnost pridobiti kratkotrajne sklepe o prepovedi opravljanja dejavnosti, da bi jim bila zagotovljena učinkovita druga priložnost. Uporabljati bi se morale omejitve iz člena 22.

Člen 22: državam članicam daje široko polje diskrecijske presoje pri določitvi omejitev določb o dostopu do odpusta in preizkusnih dobah za odpust dolgov, če so take omejitve jasno opredeljene in nujne za zaščito splošnega interesa.

Člen 23: ker so osebni poslovni in neposlovni dolgovi pogosto medsebojno povezani, bi države članice morale poskušati konsolidirati ločene postopke, kjer je to ustrezno, da bi dosegle učinkovit dostop do druge priložnosti za podjetnike.

Naslov IV, Ukrepi za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov: ne uporablja se samo za postopke

preventivnega prestrukturiranja in postopke za odpust dolgov, ampak tudi za postopke v primeru insolventnosti.

Člen 24: od držav članic zahteva zagotovitev, da so člani sodstva in drugih pristojnih organov ustrezno usposobljeni in specializirani za zadeve v zvezi s prestrukturiranjem, insolventnostjo in drugo priložnostjo.

Člen 25: od držav članic zahteva, da spodbujajo začetno in nadaljnje usposabljanje ter pripravo kodeksov ravnanja za upravitelje, ki se ukvarjajo z zadevami v zvezi s prestrukturiranjem, insolventnostjo in drugo priložnostjo.

Člen 26: vsebuje minimalne standarde za imenovanje upraviteljev na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti, nadzor nad njimi in njihove nagrade.

Člen 27: določa uporabo elektronskih sredstev komunikacije v okviru prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti.

Naslov V, Spremljanje prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti: vsebuje minimalna pravila o zbiranju podatkov s strani držav članic in o sporočanju takih podatkov Komisiji na podlagi standardizirane predloge za sporočanje podatkov.

Naslov VI, Končne določbe: pravila o razmerju Direktive z drugimi instrumenti Unije, pregledu uporabe Direktive, sprejetju standardnih obrazcev, začetku veljavnosti in začetku uporabe.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o okvirih preventivnega prestrukturiranja, drugi priložnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov ter spremembi Direktive 2012/30/EU

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 53 in 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁶⁰,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁶¹,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj te direktive je odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prosti pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki na področju preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti. Namen te direktive je odpraviti take ovire z zagotovitvijo, da imajo podjetja v finančnih težavah, ki so sposobna preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da imajo poštenu prezadolženi podjetniki drugo priložnost po popolnem odpustu dolga po razumnem obdobju ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolga, zlasti z namenom skrajšanja njihovega trajanja.
- (2) Prestrukturiranje bi moralo podjetjem v finančnih težavah omogočiti, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje, tako da se spremenijo sestava, pogoji ali struktura sredstev in obveznosti ali njihova struktura kapitala, vključno s prodajo premoženja ali

⁶⁰ UL C , , str. .

⁶¹ UL C , , str. .

delov podjetja. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali podjetjem predvsem omogočiti, da se prestrukturirajo v zgodnji fazi in se tako izognejo insolventnosti. Z navedenimi okviri bi se morala povišati skupna vrednost za upnike, lastnike in gospodarstvo kot celoto ter preprečiti nepotrebne izgube delovnih mest ter znanja in spretnosti. Prav tako bi morali preprečevati kopičenje slabih posojil. V postopku prestrukturiranja bi morale biti zaščitene pravice vseh zadevnih strank. Hkrati bi bilo treba neuspešna podjetja, ki nimajo možnosti preživetja, čim hitreje likvidirati.

- (3) Med državami članicami obstajajo razlike glede obsega postopkov, ki so dolžnikom v finančnih težavah na voljo za prestrukturiranje njihove dejavnosti. V nekaterih državah članicah je obseg teh postopkov omejen, tako da se lahko podjetja prestrukturirajo šele razmeroma pozno, že v okviru postopka v primeru insolventnosti. V drugih državah članicah je prestrukturiranje sicer mogoče že prej, vendar postopki, ki so na voljo, niso tako učinkoviti, kot bi lahko bili, oziroma so zelo formalni in zlasti omejujejo uporabo izvensodnih postopkov. Tudi nacionalna pravila, ki podjetnikom dajejo drugo priložnost, zlasti z odobritvijo odpusta dolgov, nastalih pri njihovem poslovanju, se med državami članicami razlikujejo po trajanju preizkusnega obdobja za odpust dolgov in pogojih za odobritev takega odpusta.
- (4) V številnih državah članicah traja več kot tri leta, da se podjetnikom, ki so šli v stečaj, vendar so poštene, odpustijo dolгови in da lahko začnejo znova. Neučinkoviti okviri za drugo priložnost privedejo do tega, da se morajo podjetniki preseliti v druge jurisdikcije, da bi lahko v razumnem času začeli znova, to pa povzroči precejšnje dodatne stroške tako njihovim upnikom kot tudi samim dolžnikom. Dolgotrajni sklepi o prepovedi opravljanja dejavnosti, ki pogosto spremljajo postopek, ki vodi do odpusta dolgov, ustvarjajo ovire za pravico do začetka in opravljanja podjetniške dejavnosti kot samozaposlena oseba.
- (5) Predolgo trajanje postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov v več državah članicah je pomemben dejavnik, ki povzroča nizke stopnje poplačila in vlagatelje odvrča od poslovanja v jurisdikcijah, kjer lahko postopki trajajo predolgo.
- (6) Vse te razlike prinašajo dodatne stroške za vlagatelje pri ocenjevanju tveganj dolžnikov, ki vstopajo v finančne težave, v eni ali več državah članicah in stroške prestrukturiranja podjetij, ki imajo poslovne enote, upnike ali premoženje v drugih državah članicah, kot očitno velja pri prestrukturiranju mednarodnih skupin podjetij. Številni vlagatelji kot glavni razlog za to, da ne vlagajo v poslovno razmerje s subjektom zunaj svoje države ali vstopijo vanj, navajajo negotovost glede pravil o insolventnosti ali tveganje dolgotrajnih ali zapletenih postopkov v primeru insolventnosti v drugi državi.
- (7) Navedene razlike vodijo do neenakih pogojev za dostop do posojila in neenakih stopenj poplačila v državah članicah. Zato je za dobro delujoč notni trg na splošno in zlasti za delujočo unijo kapitalskih trgov nujno potrebna višja stopnja usklajenosti na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti.
- (8) Odpraviti bi bilo treba tudi dodatne stroške ocene tveganja in čezmejne izterjave za upnike prezadolženih podjetnikov, ki se preselijo v drugo državo članico, da bi v precej krajšem času pridobili drugo priložnost. Znižati bi bilo treba tudi dodatne stroške za podjetnike, ki izhajajo iz potrebe po preselitvi v drugo državo članico, da bi

dobili drugo priložnost. Poleg tega ovire, ki izhajajo iz dolgotrajnih sklepov o prepovedi opravljanja dejavnosti, povezanih s podjetnikovo prezadolženostjo, zavirajo podjetništvo.

- (9) Ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin niso omejene na povsem čezmejne položaje. Vse bolj povezan enotni trg – na katerem obstaja prosti pretok blaga, storitev, kapitala in delavcev – z vse močnejšo digitalno razsežnostjo pomeni, da je zelo malo podjetij povsem nacionalnih, če se upoštevajo vsi ustrezni elementi, kot so njihova baza strank, dobavna veriga, področje dejavnosti ter baza vlagateljev in kapitala. Tudi povsem nacionalni primeri insolventnosti lahko na podlagi tako imenovanega domino učinka insolventnosti vplivajo na delovanje enotnega trga, pri čemer lahko insolventnost enega podjetja sproži nadaljnje insolventnosti v dobavni verigi.
- (10) Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta⁶² obravnava vprašanja pristojnosti, priznavanja in izvrševanja, prava, ki se uporablja, in sodelovanja v čezmejnih postopkih v primeru insolventnosti ter medsebojnega povezovanja registrov insolventnosti. Njeno področje uporabe zajema preventivne postopke, s katerimi se spodbuja reševanje rentabilnega dolžnika, in postopke, s katerimi se podjetnikom zagotavlja druga priložnost. Vendar se z Uredbo (EU) 2015/848 ne odpravljajo razlike med navedenimi postopki v nacionalni zakonodaji. Poleg tega z instrumentom, ki bi bil omejen samo na čezmejne primere insolventnosti, ne bi bile odpravljene vse ovire za prosti pretok, prav tako pa vlagatelji ne bi mogli vnaprej določiti čezmejne ali domače narave morebitnih prihodnjih finančnih težav dolžnika. Zato je treba iti dlje od zaveda pravosodnega sodelovanja in vzpostaviti minimalne vsebinske standarde.
- (11) Znižati je treba stroške prestrukturiranja za dolžnike in upnike. Zato bi bilo treba zmanjšati razlike, ki ovirajo zgodnje prestrukturiranje podjetij v finančnih težavah, ki so sposobna preživeti, in možnost druge priložnosti za poštene podjetnike. To bi moralo zagotoviti večjo preglednost, pravno varnost in predvidljivost v Uniji. Prav tako bi se morali povečati donosi vseh vrst upnikov in vlagateljev ter spodbuditi čezmejne naložbe. Večja skladnost bi morala olajšati tudi prestrukturiranje skupin podjetij, ne glede na to, kje v Uniji imajo sedeže njihovi člani.
- (12) Odpravljanje ovir za učinkovito prestrukturiranje podjetij v finančnih težavah, ki so sposobna preživeti, prispeva k zmanjšanju izgub delovnih mest in izgub za upnike v dobavni verigi ter ohranjanju strokovnega znanja in spretnosti, zato koristi širšemu gospodarstvu. Z olajšanjem druge priložnosti za podjetnike se prepreči njihova izključitev s trga dela in se jim omogoči, da znova začnejo podjetniške dejavnosti, pri čemer upoštevajo spoznanja iz preteklih izkušenj. Nazadnje, skrajšanje trajanja postopkov prestrukturiranja bi pomenilo višje stopnje poplačila za upnike, saj bi podjetje čez čas običajno samo dodatno izgubilo na vrednosti. Poleg tega bi učinkoviti insolvenčni okviri omogočili boljšo oceno tveganj, povezanih z odločitvami o dajanju in najemanju posojil, in olajšali prilagajanje prezadolženih podjetij, s čimer bi se znižali ekonomski in socialni stroški v procesu njihovega razdolževanja.
- (13) Zlasti mala in srednja podjetja bi morala imeti koristi od bolj usklajenega pristopa na ravni Unije, saj nimajo potrebnih virov, da bi pokrila visoke stroške prestrukturiranja

⁶² Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L 141, 5.6.2015, str. 19).

in izkoristila učinkovitejše postopke prestrukturiranja v nekaterih državah članicah. Mala in srednja podjetja, zlasti ko se srečujejo s finančnimi težavami, pogosto nimajo sredstev, da bi najela strokovno svetovanje, zato bi bilo treba vzpostaviti orodja za zgodnje opozarjanje, ki bi dolžnike opozorila na nujnost ukrepanja. Za pomoč takim podjetjem, da se prestrukturirajo po nizkih stroških, bi bilo treba na nacionalni ravni pripraviti tudi vzorce načrtov prestrukturiranja in jih dati na voljo na spletu. Dolžniki bi morali imeti možnost, da jih uporabljajo ter prilagodijo svojim potrebam in posebnostim svoje dejavnosti.

- (14) Ustrezno je, da se s področja uporabe Direktive izključijo dolžniki, ki so zavarovalnice in pozavarovalnice, kot so opredeljene v točkah 1 in 4 člena 13 Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁶³, kreditne institucije, kot so opredeljene v točki 1 člena 4(1) Uredbe (ES) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁴, investicijska podjetja in kolektivni naložbeni podjemi, kot so opredeljeni v točkah 2 in 7 člena 4(1) Uredbe (ES) št. 575/2013, centralne nasprotnne stranke, kot so opredeljene v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁵, centralne depotne družbe, kot so opredeljene v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁶, ter druge finančne institucije in subjekti, navedeni v prvem pododstavku člena 1(1) Direktive 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁷. Za te veljajo posebne ureditve, nacionalni nadzorni organi pa imajo široka pooblastila za posredovanje.
- (15) Prezadolženost potrošnikov vzbuja veliko zaskrbljenost na gospodarskem in socialnem področju ter je tesno povezana z zmanjšanjem presežka dolga. Poleg tega pogosto ni mogoče jasno razlikovati med potrošniškimi in poslovnimi dolgovi podjetnika. Sistem druge priložnosti za podjetnike ne bi bil učinkovit, če bi moral iti podjetnik skozi ločene postopke z različnimi pogoji dostopa in preizkusnimi dobami za odpust dolgov, da bi mu bili odpuščeni njegovi osebni poslovni in neposlovni dolгови. Iz teh razlogov bi morale imeti države članice možnost, da določbe o odpustu dolgov uporabijo tudi za potrošnike, čeprav ta direktiva ne vključuje zavezujočih pravil o prezadolženosti potrošnikov.
- (16) Prej ko lahko dolžnik odkrije svoje finančne težave in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, ali v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslABLJENA, bolj organiziran in učinkovit bo postopek likvidacije. Zato bi bilo treba zagotoviti jasne informacije o razpoložljivih postopkih

⁶³ Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L 335, 17.12.2009, str. 1).

⁶⁴ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

⁶⁵ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

⁶⁶ Uredba (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah ter o spremembi direktiv 98/26/ES in 2014/65/EU ter Uredbe (EU) št. 236/2012 (UL L 257, 28.8.2014, str. 1).

⁶⁷ Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190).

preventivnega prestrukturiranja in orodja za zgodnje opozarjanje, da bi bili dolžniki, ki se začenjajo srečevati s finančnimi težavami, spodbujeni k zgodnjemu ukrepanju. Mogoči mehanizmi zgodnjega opozarjanja bi morali vključevati računovodske dolžnosti in dolžnosti spremljanja za dolžnike ali dolžnikovo vodstvo ter dolžnosti poročanja na podlagi posojilnih pogodb. Poleg tega bi lahko bile tretje osebe z ustreznimi informacijami, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, na podlagi nacionalne zakonodaje spodbujene ali obvezane, da opozorijo na negativni razvoj.

- (17) Okvir prestrukturiranja bi moral biti na voljo dolžnikom, da se jim omogoči reševanje finančnih težav v zgodnji fazi, kadar se zdi verjetno, da se lahko njihova insolventnost prepreči in zagotovi njihovo nadaljnje poslovanje. Okvir prestrukturiranja bi moral biti na voljo, preden dolžnik postane insolventen v skladu z nacionalno zakonodajo, tj. preden izpolnjuje pogoje za uvedbo kolektivnega postopka v primeru insolventnosti, ki običajno vključuje delno ali popolno odprodajo premoženja dolžnika in imenovanje likvidatorja. Preizkus sposobnosti preživetja torej ne bi smel biti določen kot predpogoj za začetek pogajanj in odobritev prekinitve postopkov izvršbe. Namesto tega bi morala biti sposobnost preživetja podjetja najpogosteje ocena, ki jo opravijo prizadeti upniki, ki se v večini strinjajo z nekaterimi prilagoditvami svojih terjatev. Da pa bi se preprečila zloraba postopkov, bi morale finančne težave dolžnika izražati verjetnost insolventnosti, načrt prestrukturiranja pa bi moral biti sposoben preprečiti dolžnikovo insolventnost in zagotoviti sposobnost preživetja podjetja.
- (18) Za večjo učinkovitost ter zmanjšanje zamud in znižanje stroškov bi morali nacionalni okviri preventivnega prestrukturiranja vključevati prožne postopke, pri katerih je vključenost sodnih ali upravnih organov omejena na primere, ko je nujna in sorazmerna za zaščito interesov upnikov in drugih zainteresiranih strani, ki jih bo prestrukturiranje verjetno zadevalo. Dolžniki bi v izogib nepotrebnim stroškom in zaradi zgodnje narave postopka načeloma morali ohraniti nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem podjetja. Imenovanje upravitelja prestrukturiranja, bodisi mediatorja v podporo pogajanjem o načrtu prestrukturiranja bodisi stečajnega upravitelja, ki nadzira dolžnikovo ukrepanje, ne bi smelo biti obvezno v vsakem primeru, ampak opravljeno za vsak primer posebej glede na okoliščine zadeve ali dolžnikove posebne potrebe. Poleg tega se ne bi smel nujno zahtevati sklep sodišča o uvedbi postopka prestrukturiranja, saj je lahko ta postopek neformalen, če niso prizadete pravice tretjih oseb. Vendar bi bilo treba zagotoviti določeno stopnjo nadzora, kadar je to potrebno za zaščito legitimnih interesov enega ali več upnikov ali druge zainteresirane strani. To lahko velja zlasti, kadar sodni ali upravni organ odobri splošno prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali kadar se zdi nujno, da se razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, naloži načrt prestrukturiranja.
- (19) Dolžnik bi moral imeti možnost od sodnega ali upravnega organa zahtevati začasno prekinitve posameznih postopkov izvršbe, s katero bi morala biti odložena tudi obveznost vložitve predloga za začetek postopkov v primeru insolventnosti, če bi taka dejanja lahko škodovala pogajanjem in ovirala možnosti za prestrukturiranje dolžnikovega podjetja. Prekinitve izvršbe bi lahko bila splošna, tj. za vse upnike, ali usmerjena na posamezne upnike. Da bi se zagotovilo pravično ravnotežje med pravicami dolžnika in upnikov, bi morala biti prekinitve odobrena za največ štiri mesece. Vendar bo za zapletena prestrukturiranja morda potrebna večja časa. Države članice lahko odločijo, da lahko sodni ali upravni organ v takih primerih odobri

podaljšanja tega obdobja, če obstajajo dokazi, da pogajanja o načrtu prestrukturiranja napredujejo in da upniki niso nepravilno oškodovani. Če se odobrijo dodatna podaljšanja, bi moral biti sodni ali upravni organ prepričan, da obstaja velika verjetnost, da bo načrt sprejet. Države članice bi morale zagotoviti, da je kakršna koli zahteva za podaljšanje začetnega trajanja prekinitve vložena v razumnem roku, da bi lahko sodni ali upravni organi pravočasno sprejeli odločitev. Če sodni ali upravni organ ne sprejme odločitve o podaljšanju prekinitve izvršbe, preden se ta izteče, bi morali učinki prekinitve prenehati na dan, ko se izteče obdobje prekinitve. Zaradi pravne varnosti bi moralo biti skupno obdobje prekinitve omejeno na dvanajst mesecev.

- (20) Za zagotovitev, da upniki ne utrpijo škode, prekinitve postopkov izvršbe ne bi smela biti odobrena ali, če je odobrena, ne bi smela biti podaljšana ali pa bi morala biti odpravljena, če nepravilno škoduje upnikom. Sodni ali upravni organi lahko pri ugotavljanju, ali obstaja nepravilna škoda za upnike, upoštevajo, ali bo s prekinitvijo ohranjena skupna vrednost premoženja, ali dolžnik ravna v slabi veri ali namerava povzročiti škodo oziroma ali na splošno ravna v nasprotju z upravičenimi pričakovanji vseh upnikov. Prekinitve bi posameznemu upniku ali razredu upnikov nepravilno škodovala, če bi bile na primer njihove terjatve zaradi prekinitve v bistveno slabšem položaju, kot če prekinitve ne bi bila odobrena, ali če bi bil posameznik postavljen v slabši položaj kot drugi upniki v podobnem položaju.
- (21) Upnikom, za katere velja prekinitve, tudi ne bi smelo biti dovoljeno, da med obdobjem prekinitve zadržijo izvajanje, končajo, pospešijo ali kakor koli drugače spremenijo neizpolnjene pogodbe, če dolžnik še naprej izpolnjuje svoje obstoječe obveznosti na podlagi takih pogodb. Predčasno prenehanje bi ogrozilo sposobnost podjetja, da med pogajanja o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar se nanaša na pogodbe za osnovne dobrine, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in storitve plačila s kartico. Da pa bi se zaščitili legitimni interesi upnikov in zagotovile čim manjše motnje v delovanju upnikov v dobavni verigi, bi se morala prekinitve uporabljati samo v zvezi s terjatvami, nastalimi pred njeno odobritvijo. Da bi bilo prestrukturiranje uspešno, bi moral dolžnik v okviru običajnega poslovanja plačati terjatve upnikov, ki jih prekinitve ne zadeva, in terjatve upnikov, ki jih prekinitve zadeva, nastale po odobritvi prekinitve.
- (22) Ko dolžnik vstopi v postopek v primeru insolventnosti, imajo lahko nekateri dobavitelji pogodbene pravice, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj zaradi insolventnosti (znane tudi kot določbe *ipso facto*). Enako lahko velja, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Če se take določbe uveljavljajo, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitve izvršbe, ali v povezavi s kakršnim koli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasno prenehanje negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. Kadar torej sodni ali upravni organ odobri prekinitve, je nujno, da se upnikom, za katere velja prekinitve, ne dovoli sklicevanje na določbe *ipso facto*, ki se nanašajo na pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitve ali kakršen koli podoben dogodek, povezan s prekinitvijo.
- (23) Upniki bi morali imeti pravico izpodbijati prekinitve, ko jo sodni ali upravni organ odobri. Kadar prekinitve ni več potrebna, da bi se olajšalo sprejetje načrta prestrukturiranja, ker je na primer jasno, da večina upnikov ne podpira

prestrukturiranja, kot se zahteva z nacionalno zakonodajo, bi morali upniki imeti tudi možnost, da zahtevajo odpravo prekinitve.

- (24) Vsi upniki, ki jih zadeva načrt prestrukturiranja, in lastniki kapitala, kadar to dopušča nacionalna zakonodaja, bi morali imeti pravico do glasovanja o sprejetju načrta prestrukturiranja. Stranke, ki jih načrt prestrukturiranja ne zadeva, ne bi smele imeti glasovalnih pravic v zvezi z načrtom, niti se njihova podpora ne bi smela zahtevati za odobritev kakršnega koli načrta. Glasovanje lahko poteka kot formalni postopek glasovanja ali kot posvetovanje in dogovor s potrebno večino prizadetih strank. Kadar glasovanje poteka kot posvetovanje in dogovor, bi bilo treba prizadetim strankam, katerih soglasje ni bilo potrebno, kljub temu ponuditi možnost, da se pridružijo načrtu prestrukturiranja.
- (25) Za zagotovitev, da se pravice, ki so v bistvu podobne, obravnavajo enako in da se lahko načrti prestrukturiranja sprejmejo brez nepravilnega škodovanja pravicam prizadetih strank, bi bilo treba prizadete stranke obravnavati v ločenih razredih, ki izražajo merila oblikovanja razredov v skladu z nacionalno zakonodajo. Vsaj zavarovani in nezavarovani upniki bi morali biti vedno obravnavani v ločenih razredih. Z nacionalno zakonodajo je lahko določeno, da se lahko zavarovane terjatve razdelijo v zavarovane in nezavarovane terjatve na podlagi ocene vrednosti zavarovanja. Z nacionalno zakonodajo so lahko določena tudi posebna pravila glede oblikovanja razredov, kadar bi tako oblikovanje razredov koristilo nediverzificiranim ali drugače posebno ranljivim upnikom, kot so delavci ali majhni dobavitelji. Z nacionalnimi zakonodajami bi bilo treba vsekakor zagotoviti ustrezno obravnavanje zadev, ki so zlasti pomembne za oblikovanje razredov, kot so terjatve povezanih strank, ter bi morale vključevati pravila v zvezi s pogojnimi in spornimi terjatvami. Sodni ali upravni organ bi moral preučiti oblikovanje razredov, ko je načrt prestrukturiranja predložen v potrditev, vendar bi lahko države članice določile, da lahko taki organi oblikovanje razredov preučijo tudi v zgodnejši fazi, če bi predlagatelj načrta vnaprej zahteval potrditev ali smernice.
- (26) Z nacionalno zakonodajo bi bilo treba določiti potrebne večine za zagotovitev, da manjšina prizadetih strank v vsakem razredu ne more ovirati sprejetja načrta prestrukturiranja, s katerim njihove pravice in interesi niso nepravilno okrnjeni. Brez pravila o večini, ki zavezuje zavarovane upnike, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, zgodnje prestrukturiranje v številnih primerih ne bi bilo mogoče, na primer, kadar je potrebno finančno prestrukturiranje, vendar je podjetje sicer sposobno preživeti. Za zagotovitev, da lahko stranke soodločajo pri sprejemanju načrtov prestrukturiranja, sorazmerno z deleži, ki jih imajo v podjetju, bi morala potrebna večina temeljiti na višini terjatev upnikov ali deležev lastnikov kapitala v katerem koli danem razredu.
- (27) Preizkus „največje koristi za upnike“ zagotavlja, da noben upnik, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, na podlagi načrta prestrukturiranja ni v slabšem položaju, kot bi bil v primeru likvidacije, naj to pomeni likvidacijo po delih ali prodajo delujočega podjetja. Navedeni preizkus bi bilo treba uporabiti vedno, kadar mora biti načrt potrjen, da bi bil zavezujoč za upnike, ki ne soglašajo z njim, ali, odvisno od primera, razrede upnikov, ki ne soglašajo z njim.
- (28) Medtem ko bi bilo treba načrt prestrukturiranja vedno šteti za sprejet, če ga podpira potrebna večina v vsakem prizadetem razredu, lahko sodni ali upravni organ še vedno

potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga ne podpira potrebna večina v vsakem prizadetem razredu, če ga podpira vsaj en prizadeti razred upnikov in če razredi, ki ne soglašajo z njim, na podlagi predlaganega načrta niso nepravilno oškodovani (mehanizem vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom). Zlasti bi bilo treba pri načrtu upoštevati pravilo absolutne prednosti, ki zagotavlja, da je razred upnikov, ki ne soglašajo z njim, v celoti poplačan, preden so lahko upniki nižjega razreda upravičeni do kakršne koli razdelitve ali ohranijo kakršen koli interes na podlagi načrta prestrukturiranja. Pravilo absolutne prednosti je podlaga za razdelitev vrednosti med upnike pri prestrukturiranju. Posledica pravila absolutne prednosti je, da noben razred upnikov ne more na podlagi načrta prestrukturiranja prejeti ali ohraniti ekonomskih vrednosti ali koristi, ki presegajo celotni znesek terjatev ali deležev takega razreda. Na podlagi pravila absolutne prednosti je mogoče glede na strukturo kapitala podjetja v prestrukturiranju razdelitev vrednosti, ki jo bodo stranke prejele na podlagi načrta prestrukturiranja, določiti glede na vrednost delujočega podjetja.

- (29) Čeprav bi bilo treba zaščititi legitimne interese delničarjev ali drugih lastnikov kapitala, bi morale države članice zagotoviti, da delničarji ne morejo nerazumno blokirati sprejetja načrtov prestrukturiranja, s katerimi bi bila obnovljena dolžnikova sposobnost preživetja. Na primer, sprejetje načrta prestrukturiranja ne bi smelo biti odvisno od soglasja lastnikov kapitala z izgubo, tj. lastnikov kapitala, ki po oceni vrednosti podjetja ne bi prejeli nobenega plačila ali drugega nadomestila, če bi bila uporabljena običajna razvrstitev prednosti pri likvidaciji. Države članice lahko uporabijo različna sredstva za doseg tega cilja, lahko se na primer odločijo, da lastnikom kapitala ne podelijo pravice do glasovanja o načrtu prestrukturiranja. Kadar pa lastniki kapitala imajo pravico do glasovanja o načrtu prestrukturiranja, bi moral imeti sodni ali upravni organ možnost potrditi načrt kljub nestrinjanju enega ali več razredov lastnikov kapitala, in sicer z mehanizmom vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom. Kadar obstajajo različni razredi deležev z različnimi pravicami, bo morda potrebnih več razredov lastnikov kapitala. Lastniki kapitala malih in srednjih podjetij, ki niso zgolj vlagatelji, ampak so lastniki podjetja in kako drugače prispevajo k podjetju, kot na primer z vodstvenim znanjem, morda ne bodo motivirani za prestrukturiranje pod takimi pogoji. Iz tega razloga bi moral mehanizem vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, za predlagatelja načrta ostati neobvezen.
- (30) Potrditev načrta prestrukturiranja s strani sodnega ali upravnega organa je potrebna za zagotovitev, da je okrnjenje pravic upnikov ali interesov lastnikov kapitala sorazmerno s koristmi prestrukturiranja in da imajo ti dostop do učinkovitega pravnega sredstva. Sodni ali upravni organ bi torej moral zavrniti načrt, pri katerem je bilo ugotovljeno, da bodo z načrtovanim prestrukturiranjem pravice upnikov ali lastnikov kapitala, ki ne soglašajo z njim, skrčene pod raven, ki bi jo lahko upravičeno pričakovali v primeru likvidacije dolžnikovega podjetja, bodisi z likvidacijo po delih bodisi s prodajo delujočega podjetja, odvisno od posameznih okoliščin vsakega dolžnika. Vendar če je načrt potrjen na podlagi mehanizma vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z njim, bi bilo treba pravilo absolutne prednosti uporabiti glede na oceno vrednosti podjetja, pri kateri se v nasprotju z oceno likvidacijske vrednosti delujočega podjetja preuči dolgoročna vrednost dolžnikovega podjetja. Ocena vrednosti podjetja je praviloma višja od likvidacijske vrednosti delujočega podjetja, ker upošteva dejstvo, da podjetje nadaljuje svojo dejavnost in pogodbe z minimalnimi motnjami, ima zaupanje finančnih upnikov, delničarjev in strank, še naprej ustvarja prihodke in omejuje učinek na delavce.

- (31) Uspeh načrta prestrukturiranja je lahko pogosto odvisen od tega, ali obstajajo finančni viri za podporo, prvič, poslovanju podjetja med pogajanja o prestrukturiranju in, drugič, izvajanju načrta prestrukturiranja po njegovi potrditvi. Novo financiranje ali začasno financiranje bi torej moralo biti izvzeto iz zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj, s katerimi se predlaga, naj se tako financiranje razglasi za nično, izpodbojno ali neizvršljivo kot dejanje, ki škoduje vsem upnikom, v okviru nadaljnjih postopkov v primeru insolventnosti. Nacionalne insolvenčne zakonodaje, s katerimi so predvideni zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj, če in ko dolžnik nazadnje postane insolventen, ali s katerimi je določeno, da se lahko novim posojilodajalcem naložijo civilne, upravne ali kazenske sankcije zaradi odobritve kredita dolžnikom v finančnih težavah, ogrožajo razpoložljivost financiranja, potrebnega za uspešna pogajanja o načrtu prestrukturiranja in njegovo izvajanje. V nasprotju z novim financiranjem, ki ga mora sodni ali upravni organ potrditi kot del načrta prestrukturiranja, stranke ob odobritvi začasnega financiranja ne vedo, ali bo načrt nazadnje potrjen ali ne. Z omejitvijo zaščite začasnega financiranja na primere, v katerih so upniki sprejeli načrt prestrukturiranja ali ga je potrdil sodni ali upravni organ, bi se odvrčalo zagotavljanje začasnega financiranja. Da bi se preprečile morebitne zlorabe, bi bilo treba zaščititi samo financiranje, ki je razumno in nemudoma potrebno za neprekinjeno poslovanje ali preživetje dolžnikovega podjetja oziroma za ohranitev ali zvišanje vrednosti navedenega podjetja do potrditve navedenega načrta. Zaščita pred zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj in zaščita pred osebno odgovornostjo sta minimalni jamstvi, zagotovljeni za začasno in novo financiranje. Vendar bodo za spodbujanje novih posojilodajalcev k sprejemanju večjega tveganja vlaganja v dolžnika v finančnih težavah, ki je sposoben preživeti, morda potrebne nadaljnje spodbude, kot na primer, da se da takemu financiranju prednost vsaj pred nezavarovanimi terjatvami v nadaljnjih postopkih v primeru insolventnosti.
- (32) Zainteresirane prizadete stranke bi morale imeti možnost pritožbe zoper odločitev o potrditvi načrta prestrukturiranja. Da pa bi se zagotovila učinkovitost načrta, zmanjšala negotovost in preprečile neupravičene zamude, pritožbe ne bi smele imeti odložitelnih učinkov na izvajanje načrta prestrukturiranja. Kadar se ugotovi, da so manjšinski upniki zaradi načrta utrpeli neupravičeno škodo, bi morale države članice kot o drugi možnosti namesto o razveljavitvi načrta razmisliti o zagotovitvi denarnega nadomestila zadevnim upnikom, ki ne soglašajo z načrtom, ki bi ga plačal dolžnik ali upniki, ki so glasovali za načrt.
- (33) Za spodbujanje kulture zgodnjih preventivnih prestrukturiranj je zaželeno, da se tudi posli, ki so izvedeni v dobri veri in tesno povezani s sprejetjem ali izvajanjem načrta prestrukturiranja, zaščitijo pred zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj v nadaljnjih postopkih v primeru insolventnosti. Posli, sklenjeni v pričakovanju pogajanj za načrt prestrukturiranja ali tesno povezani z njimi, bi lahko na primer bili prodaja hčerinske družbe za pridobitev denarnih sredstev, ki jih podjetje v finančnih težavah potrebuje za nadaljnje poslovanje med pogajanja o prestrukturiranju. Posli, sklenjeni v podporo pogojem načrta prestrukturiranja ali tesno povezani z njimi, bi lahko bili opravljeni, kadar dolžnik zastavi delnice v hčerinski družbi, da bi zagotovil novo posojilo, vključeno v načrt, ali kadar izvede zamenjavo dolga za lastniški kapital, predvideno v načrtu. S tako zaščito bi se morala povečati gotovost v zvezi s posli s podjetji, za katera je znano, da so v težavah, ter odpraviti bojazen upnikov in vlagateljev, da bi lahko bili vsi taki posli razglašeni za nične, če prestrukturiranje ne bi uspelo.

- (34) Delavci bi morali biti ves čas postopkov preventivnega prestrukturiranja v celoti zaščiteni na podlagi delovnega prava. Zlasti ta direktiva ne posega v pravice delavcev, zagotovljene z Direktivo Sveta 98/59/ES⁶⁸, Direktivo Sveta 2001/23/ES⁶⁹, Direktivo 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁰, Direktivo 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷¹ in Direktivo 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷². Obveznosti v zvezi z obveščanjem delavcev in posvetovanjem z njimi iz nacionalne zakonodaje, s katero so prenesene zgoraj navedene direktive, ostajajo popolnoma nespremenjene. To vključuje obveznosti, da so predstavniki delavcev v skladu z Direktivo 2002/14/ES obveščeni o odločitvi za uporabo okvira preventivnega prestrukturiranja in da se z njimi opravi posvetovanje o taki odločitvi. Glede na potrebo po zagotovitvi ustrezne ravni varstva delavcev bi morale države članice neporavnane terjatve delavcev, kot so opredeljene v Direktivi 2008/94/ES, načeloma izvzeti iz vsake prekinitve postopkov izvršbe, ne glede na to, ali take terjatve nastanejo pred odobritvijo prekinitve ali po njej. Taka prekinitve bi morala biti dopustna samo za zneske in obdobje, za katere države članice plačilo takih terjatev učinkovito jamčijo z drugimi sredstvi v skladu z nacionalno zakonodajo. Kadar države članice obseg jamstva plačila neporavnanih terjatev delavcev, določenega z Direktivo 2008/94/ES, razširijo na postopke preventivnega prestrukturiranja, določene s to direktivo, izvzete terjatve delavcev iz prekinitve izvršbe ni več upravičeno, kolikor so zajete z navedenim jamstvom. Če so z nacionalno zakonodajo določene omejitve odgovornosti jamstvenih ustanov, bodisi v smislu trajanja jamstva ali zneska, ki se plača delavcem, bi morali imeti delavci možnost uveljavljati svoje zahteve glede kakršne koli neizpolnitve obveznosti zoper delodajalca, tudi med obdobjem prekinitve izvršbe.
- (35) Kadar načrt prestrukturiranja vključuje prenos dela podjetja ali obrata, bi morale biti pravice delavcev, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja, zlasti pravica do plače, zaščitene v skladu s členoma 3 in 4 Direktive 2001/23/ES, brez poseganja v posebna pravila, ki se uporabljajo v primeru postopkov v primeru insolventnosti na podlagi člena 5 navedene direktive, in zlasti možnosti, ki ju dopušča člen 5(2) navedene direktive. Poleg tega in brez poseganja v pravico do obveščanja in posvetovanja, med drugim tudi o odločitvah, ki lahko povzročijo znatne spremembe v organizaciji dela ali pogodbenih razmerjih, da bi se doseglo soglasje o takih odločitvah, ki sta zagotovljeni z Direktivo 2002/14/ES, bi morali imeti delavci, ki jih zadeva načrt prestrukturiranja, na podlagi te direktive pravico do glasovanja o načrtu.

⁶⁸ Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti, UL L 225, 12.8.1998, str. 16.

⁶⁹ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov, UL L 82, 22.3.2001, str. 16.

⁷⁰ Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti, UL L 80, 23.3.2002, str. 29.

⁷¹ Direktiva 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca, UL L 283, 28.10.2008, str. 36.

⁷² Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti, UL L 122, 16.5.2009, str. 28.

Države članice se lahko v zvezi glasovanjem o načrtu prestrukturiranja odločijo, da bodo delavce uvrstile v razred, ki je ločen od drugih razredov upnikov.

- (36) Za nadaljnje spodbujanje preventivnih prestrukturiranj je treba zagotoviti, da direktorji niso odvrnjeni od razumnih poslovnih presoj ali razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetij, ki so morda sposobna preživeti. Kadar se podjetje srečuje s finančnimi težavami, bi morali direktorji sprejeti take ukrepe, kot so zagotovitev strokovnega svetovanja, med drugim tudi o prestrukturiranju in insolventnosti, na primer z uporabo orodij za zgodnje opozarjanje, kjer je to ustrezno; zaščita premoženja podjetja, da se zviša vrednost in prepreči izguba ključnega premoženja; upoštevanje strukture in funkcij podjetja, da se preuči sposobnost preživetja in zmanjšajo odhodki; podjetje se ne zaveže takim poslom, ki bi se lahko izpodbijali, razen če obstaja ustrezna poslovna utemeljitev; nadaljevanje poslovanja v okoliščinah, v katerih je to ustrezno, da se zviša poslovna vrednost podjetja; pogajanja z upniki in uvedba preventivnih postopkov prestrukturiranja. Kadar je dolžnik blizu insolventnosti, je pomembno tudi, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je nujno, da se v takih okoliščinah direktorji izognejo kakšnim koli namernim ali skrajno malomarnim ukrepom, ki vodijo do osebne koristi na račun zainteresiranih strani, odobritvam poslov pod ceno ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepošteno zagotovitve prednosti eni ali več zainteresiranim stranem pred drugimi. Za namene te direktive bi morali biti direktorji osebe, odgovorne za sprejemanje odločitev v zvezi z upravljanjem podjetja.
- (37) Različne možnosti glede druge priložnosti v državah članicah lahko prezadolžene podjetnike spodbudijo, da se preselijo v države članice, kjer so preizkusni roki za odpust dolgov krajši ali pogoji za odpust dolgov privlačnejši, kar upnikom povzroči dodatno pravno negotovost in stroške, ko uveljavljajo svoje terjatve. Poleg tega so učinki stečaja, zlasti družbena stigmatizacija, pravne posledice, kot je prepoved podjetnikom, da začnejo in opravljajo podjetniško dejavnost, in trajajoča nezmožnost odplačevanja dolgov, pomembni odvratilni elementi za podjetnike, ki želijo ustanoviti podjetje ali dobiti drugo priložnost, čeprav dokazi kažejo, da imajo podjetniki po stečaju naslednjič večje možnosti za uspeh. Zato bi bilo treba sprejeti ukrepe za zmanjšanje negativnih učinkov prezadolženosti in stečaja na podjetnike, zlasti tako, da se po določenem obdobju omogoči popoln odpust dolgov in omeji trajanje sklepov o prepovedi opravljanja dejavnosti, izdanih v povezavi z dolžnikovo prezadolženostjo.
- (38) Popoln odpust dolga ali prenehanje prepovedi opravljanja dejavnosti po kratkem obdobju nista ustrezna v vseh okoliščinah, na primer, kadar je dolžnik nepošten ali je ravnal v slabi veri. Države članice bi morale sodnim ali upravnim organom zagotoviti jasne smernice, kako oceniti poštenost podjetnika. Na primer, sodni ali upravni organi lahko pri ugotavljanju, ali dolžnik ni bil pošten, upoštevajo okoliščine, kot so vrsta in obseg dolgov, čas, ko so ti nastali, prizadevanja dolžnika za poravnavo dolgov in upoštevanje pravnih obveznosti, vključno z zahtevami glede javnega izdajanja dovoljenj in pravilnim knjigovodstvom, ter podjetnikovi ukrepi, da bi onemogočil ukrepanje upnikov. Sklepi o prepovedi opravljanja dejavnosti se lahko izdajo za daljši ali nedoločen čas, kadar podjetnik opravlja nekatere poklice, ki se v državah članicah štejejo za občutljive, ali če je bil obsojen zaradi kaznivih dejavnosti. V takih primerih

bi podjetniki lahko pridobili odpust dolga, vendar bi zanje še vedno za daljši ali nedoločen čas veljala prepoved opravljanja določenega poklica.

- (39) Ohraniti in povečati je treba preglednost in predvidljivost postopkov pri doseganju rezultatov, ki so ugodni za ohranitev podjetij in zagotavljanje druge priložnosti podjetnikom ali ki omogočajo uspešno likvidacijo podjetij, ki niso sposobna preživeti. Prav tako je treba skrajšati predolgo trajanje postopkov v primeru insolventnosti v številnih državah članicah, ki upnikom in vlagateljem povzroča pravno negotovost ter ustvarja nizke stopnje poplačila. Nazadnje, glede na mehanizme okrepljenega sodelovanja med sodišči in upravitelji v čezmejnih zadevah, vzpostavljene z Uredbo (EU) 2015/848, je treba zagotoviti primerljivo visoke ravni strokovnosti vseh vključenih akterjev po vsej Uniji. Države članice bi morale za doseg te ciljev zagotoviti, da so člani sodnih in upravnih organov ustrezno usposobljeni ter imajo specializirano znanje in izkušnje na področju insolventnosti. Taka specializacija bi morala članom sodstva omogočiti hitro sprejemanje odločitev z morebitnimi precejšnjimi ekonomskimi in socialnimi učinki, ne bi pa smela pomeniti, da se morajo člani sodstva ukvarjati izključno z zadevami v zvezi s prestrukturiranjem, insolventnostjo in drugo priložnostjo. Na primer, ustanovitev specializiranih sodišč ali oddelkov v skladu z nacionalno zakonodajo o organizaciji pravosodnega sistema bi lahko bila učinkovit način za doseganje teh ciljev.
- (40) Države članice bi morale tudi zagotoviti, da so upravitelji na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti, ki jih imenujejo sodni ali upravni organi, ustrezno usposobljeni in nadzorovani pri opravljanju svojih nalog, da so imenovani pregledno ob ustreznem upoštevanju potrebe po zagotovitvi učinkovitih postopkov in da svoje naloge opravljajo pošteno. Upravitelji bi morali tudi upoštevati prostovoljne kodekse ravnanja, ki so namenjeni zagotovitvi ustrezne ravni izobrazbe in usposobljenosti, preglednosti dolžnosti takih upraviteljev in pravil za določitev njihovih nagrad, sklenitve zavarovanja poklicne odgovornosti ter vzpostavitev mehanizmov nadzora in regulativnih mehanizmov, ki bi morali vključevati ustrezen in učinkovit sistem sankcioniranja tistih, ki niso uspešno izpolnili svojih dolžnosti. Taki standardi se lahko načeloma dosežejo brez potrebe po oblikovanju novih poklicev ali kvalifikacij.
- (41) Za nadaljnje skrajšanje trajanja postopkov in sočasno zagotovitev boljšega sodelovanja upnikov v postopkih prestrukturiranja, postopkih v primeru insolventnosti in postopkih za odpust dolgov ter zagotovitev podobnih pogojev za upnike, ne glede na to, kje v Uniji imajo sedež, bi morale države članice v postopkih na sodiščih zagotoviti sredstva komunikacije na daljavo. Zato bi morale biti mogoče, da se procesna dejanja, kot so prijava terjatev s strani upnikov, obvestila, ki jih pošljejo dolžnik ali upravitelji na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti, glasovanje o načrtu prestrukturiranja ali vložitve pritožb, izvedejo elektronsko. Čezmejno priznavanje take komunikacije bi moralo biti v skladu z Uredbo (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁷³.
- (42) Zaradi spremljanja izvajanja in uporabe te direktive je pomembno, da se zbirajo zanesljivi podatki o uspešnosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru

⁷³ Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 73).

insolventnosti in postopkov za odpust dolgov. Države članice bi torej morale zbirati in združevati podatke, ki so dovolj podrobni, da omogočajo natančno oceno delovanja Direktive v praksi.

- (43) Stabilnost finančnih trgov je zelo odvisna od dogovorov o finančnem zavarovanju, zlasti kadar je dodatno jamstvo zagotovljeno v povezavi s sodelovanjem v določenih sistemih ali centralnobančnih operacijah ali kadar so centralnim nasprotnim strankam (CNS) zagotovljena kritija. Ker je lahko vrednost finančnih instrumentov, danih kot jamstvo, zelo spremenljiva, je bistveno, da se njihova vrednost hitro unovči, preden pade. Zato ta direktiva ne bi smela posegati v Direktivo 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998⁷⁴, Direktivo 2002/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁵ in Uredbo (EU) št. 648/2012⁷⁶.
- (44) Pravila prava družb ne bi smela ogroziti učinkovitosti postopka sprejetja in izvajanja načrta prestrukturiranja. Zato bi morale države članice odstopati od zahtev iz Direktive 2012/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁷, ki se nanašajo na obveznosti sklica skupščine in ponudbo prednostnega nakupa delnic obstoječim delničarjem, v obsegu in za obdobje, kot je potrebno za zagotovitev, da delničarji ne bodo ogrozili prizadevanj za prestrukturiranje z zlorabo svojih pravic iz Direktive 2012/30/EU. Države članice ne bi smele biti obvezane, da v celoti ali za določen čas odstopajo od določb prava družb, če zagotovijo, da zahteve prava družb ne morejo ogroziti učinkovitosti postopka prestrukturiranja, ali če imajo druga, enako učinkovita orodja, ki zagotavljajo, da delničarji ne preprečijo neupravičeno sprejetja ali izvajanja načrta prestrukturiranja, s katerim bi se obnovila sposobnost preživetja podjetja. V tem okviru bi morale države članice poseben pomen pripisati učinkovitosti določb v zvezi s prekinitvijo postopkov izvršbe in potrditvijo načrta prestrukturiranja, ki jih pozivi za sklic skupščine delničarjev ali izidi teh skupščin ne bi smeli ogroziti. Direktivo 2012/30/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (45) Države članice so se v skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije z dne 28. septembra 2011 o obrazložitvenih dokumentih⁷⁸ zavezale, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih bo pojasnjeno razmerje med sestavnimi elementi Direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je predložitev takšnih dokumentov v zvezi s to direktivo upravičena.

⁷⁴ Direktiva 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev (UL L 166, 11.6.1998, str. 45).

⁷⁵ Direktiva 2002/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. junija 2012 o dogovorih o finančnem zavarovanju (UL L 168, 27.6.2012, str. 43).

⁷⁶ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

⁷⁷ Direktiva 2012/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v pomenu drugega odstavka člena 54 Pogodbe o delovanju Evropske unije, glede ustanavljanja delniških družb ter ohranjanja in spreminjanja njihovega kapitala, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L 315, 14.11.2012, str. 74).

⁷⁸ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

- (46) V zvezi z vzpostavitvijo in nadaljnjimi spremembami obrazca za sporočanje podatkov bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁹.
- (47) Ker države članice same ne morejo zadovoljivo doseči ciljev te direktive, saj bi razlike med nacionalnimi okviri prestrukturiranja in insolventnosti še naprej ustvarjale ovire za prosti pretok kapitala in svobodo ustanavljanja, temveč se ti cilji lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa pravila o:
 - (a) postopkih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti;
 - (b) postopkih za odpust dolgov, nastalih prezadolženim podjetnikom, ki jim omogočajo, da začnejo opravljati novo dejavnost;
 - (c) ukrepov za povečanje učinkovitosti postopkov iz točk (a) in (b) ter postopkov v primeru insolventnosti.
2. Ta direktiva se ne uporablja za postopke iz odstavka 1 tega člena, ki se nanašajo na dolžnike, ki so:
 - (a) zavarovalnice in pozavarovalnice, kot so opredeljene v točkah 1 in 4 člena 13 Direktive 2009/138/ES;
 - (b) kreditne institucije, kot so opredeljene v točki 1 člena 4 Uredbe (ES) št. 575/2013;

⁷⁹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (c) investicijska podjetja in kolektivni naložbeni podjemi, kot so opredeljeni v točkah 2 in 7 člena 4(1) Uredbe (ES) št. 575/2013;
 - (d) centralne nasprotne stranke, kot so opredeljene v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 648/2012;
 - (e) centralne depotne družbe, kot so opredeljene v točki 1 člena 2 Uredbe (EU) št. 909/2014;
 - (f) druge finančne institucije in subjekti, navedeni v prvem pododstavku člena 1(1) Direktive 2014/59/EU;
 - (g) fizične osebe, ki niso podjetniki.
3. Države članice lahko uporabo postopkov iz točke (b) odstavka 1 razširijo na prezadolžene fizične osebe, ki niso podjetniki.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „postopek v primeru insolventnosti“ pomeni kolektivni postopek v primeru insolventnosti, ki vključuje delno ali popolno odprodajo premoženja dolžnika in imenovanje likvidatorja;
- (2) „prestrukturiranje“ pomeni spremembo sestave, pogojev ali strukture dolžnikovih sredstev in obveznosti ali katerega koli drugega dela dolžnikove strukture kapitala, vključno z delniškim kapitalom, ali kombinacijo navedenih elementov, vključno s prodajo premoženja ali delov podjetja, da bi se podjetju omogočilo, da v celoti ali delno nadaljuje poslovanje;
- (3) „prizadete stranke“ pomenijo upnike ali razrede upnikov in, kjer je to ustrezno v skladu z nacionalno zakonodajo, lastnike kapitala, na katerih terjatve ali interese vpliva načrt prestrukturiranja;
- (4) „prekinitev posameznih postopkov izvršbe“ pomeni začasno odložitev upnikove pravice do uveljavljanja terjatve zoper dolžnika, ki jo odredi sodni ali upravni organ;
- (5) „neizpolnjene pogodbe“ pomenijo pogodbe med dolžnikom in enim ali več upniki, na podlagi katerih imata ob odreditvi prekinitve posameznih postopkov izvršbe obe strani še obveznosti, ki jih morata izpolniti;
- (6) „oblikovanje razreda“ pomeni takšno razvrstitev prizadetih upnikov in lastnikov kapitala v načrtu prestrukturiranja, ki izraža pravice in prednost terjatev in interesov, na katere vpliva načrt, ob upoštevanju morebitnih predhodno obstoječih upravičenj, zastavnih pravic ali dogovorov med upniki ter njihovega obravnavanja v okviru načrta prestrukturiranja;

- (7) „vsiljenje odločitve upnikom, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja“ pomeni, da sodni ali upravni organ potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga podpira večina upnikov po vrednosti njihovih terjatev ali večina po vrednosti terjatev v vsakem posameznem razredu, kljub nestrinjanju manjšine upnikov ali manjšine upnikov v vsakem razredu;
- (8) „vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja“ pomeni, da sodni ali upravni organ potrdi načrt prestrukturiranja kljub nestrinjanju enega ali več prizadetih razredov upnikov;
- (9) „preizkus največje koristi za upnike“ pomeni, da ne bo noben upnik, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, na podlagi načrta prestrukturiranja v slabšem položaju, kot bi bil v primeru likvidacije, ne glede na to, ali to pomeni likvidacijo po delih ali prodajo delujočega podjetja;
- (10) „pravilo absolutne prednosti“ pomeni, da mora biti razred upnikov, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, v celoti poplačan, preden lahko upniki nižjega razreda prejmejo kakršno koli razdelitev ali ohranijo kakršen koli interes na podlagi načrta prestrukturiranja;
- (11) „novo financiranje“ pomeni vsa nova sredstva, ne glede na to, ali jih zagotovi obstoječi ali novi upnik, ki so potrebna za izvajanje načrta prestrukturiranja in so dogovorjena v načrtu prestrukturiranja, nato pa potrjena s strani sodnega ali upravnega organa;
- (12) „začasno financiranje“ pomeni vsa sredstva, ne glede nato, ali jih zagotovi obstoječi ali novi upnik, ki so razumno in nemudoma potrebna za nadaljnje poslovanje ali preživetje dolžnikovega podjetja oziroma za ohranitev ali zvišanje vrednosti navedenega podjetja do potrditve načrta prestrukturiranja;
- (13) „prezadolženi podjetnik“ pomeni fizično osebo, ki opravlja trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnost in ki ni samo začasno nesposobna plačevati dolgov ob njihovi zapadlosti;
- (14) „popoln odpust dolga“ pomeni odpis neporavnane dolga v skladu s postopkom, ki vključuje unovčenje premoženja in/ali načrt odplačila/poravnave;
- (15) „upravitelj na področju prestrukturiranja“ pomeni katero koli osebo ali organ, ki ga sodni ali upravni organ imenuje za izvajanje ene ali več naslednjih nalog:
 - (a) da dolžniku ali upnikom pomaga pri pripravi načrta prestrukturiranja ali pogajanjih o njem;
 - (b) da nadzoruje dejavnost dolžnika med pogajanja o načrtu prestrukturiranja in poroča sodnemu ali upravnemu organu;
 - (c) da prevzame delni nadzor nad premoženjem ali posli dolžnika med pogajanja.

Člen 3

Zgodnje opozarjanje

1. Države članice zagotovijo, da imajo dolžniki in podjetniki dostop do orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo poslabšanje poslovnega razvoja in dolžnika ali podjetnika opozorijo na potrebo po nujnem ukrepanju.
2. Države članice zagotovijo, da imajo dolžniki in podjetniki dostop do ustreznih posodobljenih, jasnih, jedrnatih in uporabniku prijaznih informacij o razpoložljivosti orodij za zgodnje opozarjanje in vseh sredstev, ki so jim na voljo za prestrukturiranje v zgodnji fazi ali pridobitev odpusta osebnega dolga.
3. Države članice lahko dostop iz odstavkov 1 in 2 omejijo na mala in srednja podjetja ali podjetnike.

NASLOV II

Okviri preventivnega prestrukturiranja

Poglavje 1

Razpoložljivost okvirov preventivnega prestrukturiranja

Člen 4

Razpoložljivost okvirov preventivnega prestrukturiranja

1. Države članice zagotovijo, da imajo dolžniki v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, dostop do učinkovitega okvira preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogoča, da prestrukturirajo svoje dolgove ali podjetje, obnovijo svojo sposobnost preživetja in se izognejo insolventnosti.
2. Okviri preventivnega prestrukturiranja so lahko sestavljeni iz enega ali več postopkov ali ukrepov.
3. Države članice uvedejo določbe, s katerimi vključenost sodnega ali upravnega organa omejijo na primere, v katerih je nujna in sorazmerna za zaščito pravic vseh prizadetih strank.
4. Okviri preventivnega prestrukturiranja so na voljo na zahtevo dolžnikov ali upnikov v soglasju z dolžniki.

Poglavje 2

Olajševanje pogajanj o načrtih preventivnega prestrukturiranja

Člen 5

Dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov

1. Države članice zagotovijo, da dolžniki, ki uporabijo postopke preventivnega prestrukturiranja, ohranijo popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem podjetja.
2. Imenovanje upravitelja na področju prestrukturiranja s strani sodnega ali upravnega organa ni obvezno v vsakem primeru.
3. Države članice lahko imenovanje upravitelja na področju prestrukturiranja zahtevajo v naslednjih primerih:
 - (a) če je dolžniku odobrena splošna prekinitve posameznih postopkov izvršbe v skladu s členom 6;
 - (b) če mora sodni ali upravni organ načrt prestrukturiranja potrditi z vsiljenjem odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, v skladu s členom 11.

Člen 6

Prekinitve posameznih postopkov izvršbe

1. Države članice zagotovijo, da se lahko dolžnikom, ki se pogajajo o načrtu prestrukturiranja s svojimi upniki, odobri prekinitve posameznih postopkov izvršbe, če in kolikor je taka prekinitve potrebna za podporo pogajanjem o načrtu prestrukturiranja.
2. Države članice zagotovijo, da se lahko prekinitve posameznih postopkov izvršbe odredi v zvezi z vsemi vrstami upnikov, vključno z zavarovanimi in prednostnimi upniki. Prekinitve je lahko v skladu z nacionalno zakonodajo splošna in zajema vse upnike ali omejena in zajema enega ali več posameznih upnikov.
3. Odstavek 2 se ne uporablja za neporavnane terjatve delavcev, razen če in kolikor države članice z drugimi sredstvi zagotovijo, da je plačilo takih terjatev zajamčeno

na ravni varstva, ki je vsaj enaka ravni, določeni v zadevni nacionalni zakonodaji, s katero je prenesena Direktiva 2008/94/ES.

4. Države članice trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe omejijo na največ štiri mesece.
5. Države članice lahko sodnim ali upravnim organom kljub temu omogočijo, da na zahtevo dolžnika ali upnikov podaljšajo prvotno trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali odobrijo novo prekinitve posameznih postopkov izvršbe. Tako podaljšanje ali novo obdobje prekinitve posameznih postopkov izvršbe se odobri samo, če obstajajo dokazi, da:
 - (a) je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek in
 - (b) nadaljnja prekinitve posameznih postopkov izvršbe ne škoduje nepravilno pravicam ali interesom vseh prizadetih strank.
6. Kakršna koli dodatna podaljšanja se odobrijo samo, če so izpolnjeni pogoji iz točk (a) in (b) odstavka 5 ter je glede na okoliščine zadeve zelo verjetno, da bo načrt prestrukturiranja sprejet.
7. Skupno trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe, vključno s podaljšanji in obnovitvami, ne presega dvanajst mesecev.
8. Države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organi v celoti ali delno odpravijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe:
 - (a) če se izkaže, da delež upnikov, ki bi lahko na podlagi nacionalne zakonodaje blokirali sprejetje načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj, ali
 - (b) na zahtevo dolžnika ali upravitelja na področju prestrukturiranja.
9. Države članice zagotovijo, da se lahko sodni ali upravni organ, če prekinitve posameznih postopkov izvršbe nepravilno škoduje posameznemu upniku ali razredu upnikov ali bi mu tako škodovala, odloči, da ne bo odobril prekinitve posameznih postopkov izvršbe, ali na zahtevo zadevnih upnikov odpravi že odobreno prekinitve posameznih postopkov izvršbe v zvezi z navedenim upnikom ali razredom upnikov.

Člen 7

Posledice prekinitve posameznih postopkov izvršbe

1. Če obveznost dolžnika, da vloži predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti na podlagi nacionalne zakonodaje, nastane v obdobju prekinitve posameznih postopkov izvršbe, se ta obveznost odloži za obdobje trajanja prekinitve.
2. Splošna prekinitve, s katero so zajeti vsi upniki, preprečuje uvedbo postopkov v primeru insolventnosti na zahtevo enega ali več upnikov.
3. Države članice lahko odstopajo od odstavka 1, če dolžnik postane nelikviden in torej ni sposoben plačevati svojih dolgov ob njihovi zapadlosti v obdobju prekinitve.

Države članice v takem primeru zagotovijo, da se postopki prestrukturiranja ne končajo samodejno in da lahko sodni ali upravni organ po preučitvi obov za dosego dogovora o uspešnem načrtu prestrukturiranja v obdobju prekinitve odloči, da se uvedba postopka v primeru insolventnosti odloži in se prekinitvev posameznih postopkov izvršbe ohrani.

4. Države članice zagotovijo, da upniki, za katere velja prekinitvev, v obdobju prekinitve ne smejo zadržati izvajanja ali končati, pospešiti ali kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb v škodo dolžnika za tiste dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo. Države članice lahko uporabo te določbe omejijo na bistvene pogodbe, ki so nujne za nadaljevanje vsakodnevnega poslovanja podjetja.
5. Države članice zagotovijo, da upniki ne smejo zadržati izvajanja ali končati, pospešiti ali kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb v škodo dolžnika s pogodbeno določbo, s katero so določeni taki ukrepi, zgolj zaradi dolžnikove vključitve v pogajanja o prestrukturiranju, zaprosene prekinitvev posameznih postopkov izvršbe, odreditve prekinitvev kot take ali kakršnega koli podobnega dogodka, povezanega s prekinitvijo.
6. Države članice zagotovijo, da dolžniku nič ne preprečuje, da v okviru običajnega poslovanja plača terjatve neprizadetih upnikov in terjatve prizadetih upnikov, ki nastanejo po odobritvi prekinitve in ki še naprej nastajajo v celotnem obdobju prekinitve.
7. Države članice od dolžnikov ne zahtevajo, da vložijo predlog za začetek postopkov v primeru insolventnosti, če se obdobje prekinitvev izteče, ne da bi bil dosežen dogovor o načrtu prestrukturiranja, razen če so izpolnjeni drugi pogoji za vložitev predloga, določeni z nacionalno zakonodajo.

Poglavje 3

Načrti prestrukturiranja

Člen 8

Vsebina načrtov prestrukturiranja

1. Države članice zahtevajo, da načrti prestrukturiranja, predloženi v potrditev sodnemu ali upravnemu organu, vsebujejo vsaj naslednje informacije:
 - (a) identiteto dolžnika ali dolžnikovega podjetja, za katero se predlaga načrt prestrukturiranja;
 - (b) oceno sedanje vrednosti dolžnika ali dolžnikovega podjetja ter obrazloženo izjavo o vzrokih in obsegu dolžnikovih finančnih težav;

- (c) identiteto prizadetih strank, naj bodo imenovane posamezno ali opisane s sklicevanjem na eno ali več kategorij dolga, in njihove terjatve ali interese, zajete z načrtom prestrukturiranja;
 - (d) razrede, v katere so bile prizadete stranke razvrščene zaradi sprejetja načrta, skupaj z razlogi za tako razvrstitev in informacijami o zadevnih vrednostih terjatev upnikov in članov v vsakem razredu;
 - (e) identiteto neprizadetih strank, naj bodo imenovane posamezno ali opisane s sklicevanjem na eno ali več kategorij dolga, skupaj z razlogi, zakaj se ne predlaga, da bi jih načrt zadeval;
 - (f) pogoje načrta, ki vključujejo, vendar niso omejeni na:
 - (i) njegovo predlagano trajanje;
 - (ii) kakršen koli predlog, s katerim se dolгови reprogramirajo ali odpišejo ali pretvorijo v druge oblike obveznosti;
 - (iii) kakršno koli novo financiranje, predvideno v okviru načrta prestrukturiranja;
 - (g) mnenje ali obrazloženo izjavo osebe, odgovorne za predlaganje načrta prestrukturiranja, v kateri je pojasnjeno, zakaj je podjetje sposobno preživeti ter kako se bo dolžnik z izvajanjem predlaganega načrta verjetno izognil insolventnosti in obnovil svojo dolgoročno sposobnost preživetja, ter so navedeni vsi predvideni nujni pogoji za njegovo uspešnost.
2. Države članice zagotovijo, da je vzorec načrta prestrukturiranja na voljo na spletu. Navedeni vzorec vsebuje vsaj informacije, ki se zahtevajo z nacionalno zakonodajo, in zagotavlja splošne, vendar praktične informacije o tem, kako naj bi se uporabljal. Vzorec je na voljo v uradnem jeziku ali jezikih države članice. Države članice si prizadevajo zagotoviti, da bi bil vzorec na voljo v drugih jezikih, zlasti v tistih, ki se uporabljajo pri mednarodnem poslovanju. Vzorec je zasnovan tako, da ga je mogoče prilagoditi potrebam in okoliščinam posameznega primera.
3. Stranke se lahko odločijo, ali bodo uporabile vzorec načrta prestrukturiranja ali ne.

Člen 9

Sprejetje načrtov prestrukturiranja

1. Države članice zagotovijo, da imajo vsi prizadeti upniki pravico do glasovanja o sprejetju načrta prestrukturiranja. Države članice lahko v skladu s členom 12(2) take glasovalne pravice podelijo tudi prizadetim lastnikom kapitala.
2. Države članice zagotovijo, da se prizadete stranke obravnavajo v ločenih razredih, ki izražajo merila oblikovanja razredov. Razredi se oblikujejo tako, da vsak razred

obsega terjatve ali interese s pravicami, ki so si dovolj podobni, da upravičujejo obravnavanje članov razreda kot homogene skupine s podobnostjo interesov. Zaradi sprejetja načrta prestrukturiranja se v ločenih razredih obravnavajo vsaj zavarovane in nezavarovane terjatve. Države članice lahko tudi določijo, da se delavci obravnavajo v samostojnem ločenem razredu.

3. Oblikovanje razredov preuči sodni ali upravni organ, ko je vložena zahteva za potrditev načrta prestrukturiranja.
4. Za načrt prestrukturiranja se šteje, da so ga prizadete stranke sprejele, če je v vsakem posameznem razredu dosežena večina glede na višino njihovih terjatev ali deležev. Države članice določijo potrebne večine za sprejetje načrta prestrukturiranja, ki vsekakor ne presegajo 75 % glede na višino terjatev ali deležev v vsakem razredu.
5. Države članice lahko določijo, da glasovanje o sprejetju načrta prestrukturiranja poteka kot posvetovanje in dogovor potrebne večine prizadetih strank v vsakem razredu.
6. Če potrebna večina ni dosežena v enem ali več glasovalnih razredih, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, se lahko načrt še vedno potrdi, če je v skladu z zahtevami glede vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, določenimi v členu 11.

Člen 10

Potrditev načrtov prestrukturiranja

1. Države članice zagotovijo, da lahko naslednji načrti prestrukturiranja postanejo zavezujoči za stranke samo, če jih potrdi sodni ali upravni organ:
 - (a) načrti prestrukturiranja, ki zadevajo interese prizadetih strank, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja;
 - (b) načrti prestrukturiranja, s katerimi je določeno novo financiranje.
2. Države članice zagotovijo, da so pogoji, na podlagi katerih lahko sodni ali upravni organ potrdi načrt prestrukturiranja, jasno opredeljeni in vključujejo vsaj naslednje:
 - (a) načrt prestrukturiranja je bil sprejet v skladu s členom 9 in je bil sporočen vsem znanim upnikom, ki jih bo verjetno zadeval;
 - (b) načrt prestrukturiranja je v skladu s preizkusom največje koristi za upnike;
 - (c) kakršno koli novo financiranje je potrebno za izvajanje načrta prestrukturiranja in ne škoduje nepravilno interesom upnikov.

3. Države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ zavrne potrditev načrta prestrukturiranja, kadar navedeni načrt nima razumnih možnosti za preprečitev insolventnosti dolžnika in zagotovitev sposobnosti preživetja podjetja.
4. Države članice zagotovijo, da se odločitev, kadar mora sodni ali upravni organ potrditi načrt prestrukturiranja, da bi ta postal zavezujoč, sprejme brez nepotrebnega odlašanja po tem, ko je bila vložena zahteva za potrditev, in vsekakor najpozneje v 30 dneh po vložitvi zahteve.

Člen 11

Vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja

1. Države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali upnika z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga ni odobril vsak posamezni razred prizadetih strank, in da lahko postane zavezujoč za enega ali več razredov, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja:
 - (a) izpolnjuje pogoje iz člena 10(2);
 - (b) ga je odobril vsaj en razred prizadetih upnikov, ki ni razred lastnikov kapitala in kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali drugega nadomestila, če bi se uporabila običajna razvrstitev prednosti pri likvidaciji;
 - (c) je v skladu s pravilom absolutne prednosti.
2. Države članice lahko spremenijo najmanjše število prizadetih razredov, potrebnih za odobritev načrta, določeno v točki (b) odstavka 1.

Člen 12

Lastniki kapitala

1. Države članice zagotovijo, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, delničarji in drugi lastniki kapitala z deleži v dolžniku ne smejo nerazumno preprečiti sprejetja ali izvajanja načrta prestrukturiranja, s katerim bi bila obnovljena sposobnost preživetja podjetja.
2. Države članice lahko za doseg cilja iz odstavka 1 določijo, da lastniki kapitala sami oblikujejo enega ali več ločenih razredov ter da se jim podeli pravica do glasovanja o sprejetju načrtov prestrukturiranja. V takem primeru se za sprejetje in potrditev načrtov prestrukturiranja uporablja mehanizem vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, iz člena 11.

Člen 13

Ocena vrednosti s strani sodnega ali upravnega organa

1. Sodni ali upravni organ določi likvidacijsko vrednost, kadar se načrt prestrukturiranja izpodbija zaradi domnevne kršitve preizkusa največje koristi za upnike.
2. Sodni ali upravni organ vrednost podjetja določi na podlagi vrednosti delujočega podjetja v naslednjih primerih:
 - (a) kadar je za sprejetje načrta prestrukturiranja potrebna uporaba vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z njim;
 - (b) kadar se načrt prestrukturiranja izpodbija zaradi domnevne kršitve pravila absolutne prednosti.
3. Države članice zagotovijo, da so imenovani ustrezno usposobljeni strokovnjaki, ki po potrebi in kot je ustrezno pomagajo sodnemu ali upravnemu organu pri oceni vrednosti, tudi kadar upnik izpodbija vrednost zavarovanja.
4. Države članice zagotovijo, da se lahko ugovori iz odstavkov 1, 2 in 3 vložijo pri sodnem ali upravnem organu, pri katerem je bila vložena zahteva za potrditev načrta prestrukturiranja, ali v okviru pritožbe zoper odločitve o potrditvi načrta prestrukturiranja.

Člen 14

Učinki načrtov prestrukturiranja

1. Države članice zagotovijo, da so načrti prestrukturiranja, ki jih potrdi sodni ali upravni organ, zavezujoči za vsako stranko, opredeljeno v načrtu.
2. Upnikov, ki niso vključeni v sprejetje načrta prestrukturiranja, načrt ne zadeva.

Člen 15

Pritožbe

1. Države članice zagotovijo, da se lahko zoper odločitev o potrditvi načrta prestrukturiranja, ki jo sprejme sodni organ, vložijo pritožba pri višjem sodnem organu in da se lahko zoper odločitev o potrditvi načrta prestrukturiranja, ki jo sprejme upravni organ, vložijo pritožba pri sodnem organu.
2. Pritožbe se rešujejo po hitrem postopku.
3. Pritožba zoper odločitev o potrditvi načrta prestrukturiranja nima odločilnih učinkov na izvajanje navedenega načrta.
4. Države članice zagotovijo, da lahko sodni organ v primeru ugoditve pritožbi iz odstavka 3:
 - (a) razveljavi načrt prestrukturiranja ali
 - (b) potrdi načrt in upnikom, ki ne soglašajo z njim, dodeli denarno nadomestilo, ki ga plačajo dolžnik ali upniki, ki so glasovali za načrt.

POGLAVJE 4

Zaščita novega financiranja, začasnega financiranja in drugih poslov, povezanih s prestrukturiranjem

Člen 16

Zaščita novega in začasnega financiranja

1. Države članice zagotovijo, da se novo in začasno financiranje ustrezno spodbujata in sta ustrezno zaščiteni. Zlasti se novo in začasno financiranje ne razglasita za nični, izpodbojni ali neizvršljivi kot dejanje, ki škoduje vsem upnikom, v okviru nadaljnjih postopkov v primeru insolventnosti, razen če so bili taki posli izvedeni goljufivo ali v slabi veri.
2. Države članice lahko dajalcem novega ali začasnega financiranja podelijo pravico do prednostnega plačila v okviru nadaljnjih likvidacijskih postopkov glede na druge upnike, ki bi sicer imeli prednostne ali enakovredne terjatve do denarnih sredstev ali premoženja. Države članice v takih primerih novo in začasno financiranje uvrstijo vsaj pred terjatve navadnih nezavarovanih upnikov.
3. Dajalci novega in začasnega financiranja v postopku prestrukturiranja so oproščeni civilne, upravne in kazenske odgovornosti v okviru poznejše insolventnosti dolžnika, razen če je bilo tako financiranje dodeljeno goljufivo ali v slabi veri.

Člen 17

Zaščita drugih poslov, povezanih s prestrukturiranjem

1. Države članice zagotovijo, da se posli, ki se izvedejo za spodbujanje pogajanj o načrtu prestrukturiranja, ki ga je potrdil sodni ali upravni organ, ali so tesno povezani s takimi pogajanj, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive kot dejanja, ki škodujejo vsem upnikom, v okviru nadaljnjih postopkov v primeru insolventnosti, razen če so bili taki posli izvedeni goljufivo ali v slabi veri.
2. Posli, upravičeni do zaščite iz odstavka 1, vključujejo:
 - (a) plačilo razumnih honorarjev in stroškov pogajanj o načrtu prestrukturiranja, njegovega sprejetja, potrditve ali izvajanja;
 - (b) plačilo razumnih honorarjev in stroškov pridobitve strokovnega svetovanja v zvezi s katerim koli vidikom načrta prestrukturiranja;
 - (c) plačilo plač delavcev za že opravljeno delo;
 - (d) kakršna koli druga potrebna in razumna plačila in izdatke v okviru običajnega poslovanja;
 - (e) posle, kot so novo posojilo, finančni prispevki ali delni prenosi premoženja zunaj običajnega poslovanja, izvedeni v pričakovanju pogajanj za načrt prestrukturiranja ali tesno povezani z njimi.
3. Države članice lahko zahtevajo, da posle iz točke (e) odstavka 2 odobri upravitelj na področju prestrukturiranja ali sodni ali upravni organ, da bi zanje veljala zaščita iz odstavka 1.
4. Države članice zagotovijo, da se noben posel, plačilo, zamenjava dolga za lastniški kapital, jamstvo ali zavarovanje, ki se izvede za spodbujanje izvajanja načrta prestrukturiranja, ki ga je potrdil sodni ali upravni organ, ali so tesno povezani s takim izvajanjem, ne razglasi za nično, izpodbojno ali neizvršljivo kot dejanje, ki škoduje vsem upnikom, v okviru nadaljnjih postopkov v primeru insolventnosti, razen če so bili taki posli izvedeni goljufivo ali v slabi veri, ne glede na to, ali se je zanje štel, da so bili opravljeni v okviru običajnega poslovanja.

POGLAVJE 5

Dolžnosti direktorjev v povezavi s pogajanjem o načrtu preventivnega prestrukturiranja

Člen 18

Dolžnosti direktorjev

Države članice določijo pravila za zagotovitev, da imajo direktorji, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, naslednje obveznosti:

- (a) da sprejmejo takojšnje ukrepe za zmanjšanje izgube za upnike, delavce, delničarje in druge zainteresirane strani;
- (b) da ustrezno upoštevajo interese upnikov in drugih zainteresiranih strani;
- (c) da sprejmejo razumne ukrepe, da se izognejo insolventnosti;
- (d) da se izogibajo namernemu ali izjemno malomarnemu ravnanju, s katerim ogrožajo sposobnost preživetja podjetja.

NASLOV III

DRUGA PRILOŽNOST ZA PODJETNIKE

Člen 19

Dostop do odpusta dolgov

1. Države članice zagotovijo, da se lahko prezadolženim podjetnikom v celoti odpustijo njihovi dolgovi v skladu s to direktivo.
2. Države članice, v katerih je popolni odpust dolga odvisen od delnega odplačila dolga s strani podjetnika, zagotovijo, da s tem povezana obveznost odplačila temelji na položaju posameznega podjetnika in da je predvsem sorazmerna z njegovim razpoložljivim dohodkom v preizkusni dobi za odpust dolgov.

Člen 20

Preizkusna doba za odpust dolgov

1. Obdobje, po katerem se lahko prezadolženim podjetnikom v celoti odpustijo njihovi dolgovi, ni daljše od treh let, ki začnejo teči na:
 - (a) dan, ko je sodni ali upravni organ odločil o predlogu za začetek takega postopka, če gre za postopek, ki se konča z odprodajo premoženja prezadolženega podjetnika, ali
 - (b) dan, ko se je začelo izvajanje načrta za odplačilo dolga, če gre za postopek, ki vključuje načrt za odplačilo.
2. Države članice zagotovijo, da se ob izteku preizkusne dobe za odpust dolgov prezadolženim podjetnikom odpustijo njihovi dolgovi, ne da bi morali za to znova zaprositi pri sodnem ali upravnem organu.

Člen 21

Obdobje prepovedi opravljanja dejavnosti

Države članice zagotovijo, da kadar so v skladu s to direktivo prezadolženemu podjetniku odpuščeni dolgovi, vse prepovedi začetka opravljanja ali opravljanja trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, ki so povezane s podjetnikovo prezadolženostjo, prenehajo veljati najpozneje ob koncu preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba za to znova zaprositi pri sodnem ali upravnem organu.

Člen 22

Omejitve

1. Države članice lahko z odstopanjem od členov 19, 20 in 21 ohranijo ali uvedejo določbe, s katerimi je omejen dostop do odpusta dolgov ali so določene daljše preizkusne dobe za pridobitev popolnega odpusta dolgov ali daljša obdobja prepovedi opravljanja dejavnosti, v nekaterih dobro opredeljenih okoliščinah in kadar so take omejitve upravičene s splošnim interesom, zlasti:
 - (a) če je prezadolženi podjetnik ravnal nepošteno ali v slabi veri v zvezi z upniki, ko je postal zadolžen ali med izterjavo dolgov;
 - (b) če prezadolženi podjetnik ne upošteva načrta za odplačilo dolga ali druge pravne obveznosti, namenjene zaščiti interesov upnikov;
 - (c) v primeru zlorabe dostopa do postopkov za odpust dolgov;

- (d) v primeru večkratnega dostopa do postopkov za odpust dolgov v določenem obdobju.
2. Države članice lahko določijo daljše preizkusne dobe za odpust dolgov, kadar je glavno prebivališče prezadolženega podjetnika izvzeto iz možnosti unovčenja premoženja, da bi se zaščitila sposobnost preživljanja prezadolženega podjetnika in njegove družine.
 3. Države članice lahko posebne kategorije dolga, kot so zavarovani dolgovi ali dolgovi, ki izhajajo iz kazenskih sankcij ali civilne odgovornosti, izključijo iz odpusta ali določijo daljše preizkusne dobe za odpust dolgov, kadar so take izključitve ali daljše dobe upravičene s splošnim interesom.
 4. Države članice lahko z odstopanjem od člena 21 določijo daljša obdobja prepovedi opravljanja dejavnosti ali prepovedi opravljanja dejavnosti za nedoločen čas, če prezadolženi podjetnik opravlja poklic, za katerega veljajo posebna etična pravila, ali če je prepoved odredilo sodišče v kazenskem postopku.

Člen 23

Združitev postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgovi

1. Države članice zagotovijo, da se vsi dolgovi, kadar ima prezadolženi podjetnik poslovne dolgove, ki so nastali v okviru njegove trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, in osebne dolgove, ki so nastali zunaj navedenih dejavnosti, obravnavajo v enem postopku za pridobitev odpusta dolgov.
2. Države članice lahko odstopajo od odstavka 1 in določijo, da se poslovni in osebni dolgovi obravnavajo v ločenih postopkih, če se lahko ti postopki usklajujejo za pridobitev odpusta dolgov v skladu s to direktivo.

NASLOV IV

Ukrepi za povečanje učinkovitosti postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za drugo priložnost

Člen 24

Sodni in upravni organi

1. Države članice zagotovijo, da so člani sodnih in upravnih organov, ki se ukvarjajo z zadevami v zvezi s prestrukturiranjem, insolventnostjo in drugo priložnostjo, vključeni v začetno in nadaljnje usposabljanje na ravni, ki ustreza njihovim odgovornostim.
2. Države članice brez poseganja v neodvisnost sodstva in razlike v organizaciji pravosodja po Uniji zagotovijo, da se zadeve v zvezi s prestrukturiranjem, insolventnostjo in drugo priložnostjo, kadar te zadeve obravnavajo sodni organi, obravnavajo učinkovito, da se zagotovi hitra obravnava postopkov, ter da imajo odgovorni člani sodstva potrebno strokovno znanje in specializacijo.

Člen 25

Upravitelji na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti

1. Države članice zagotovijo, da so mediatorji, stečajni upravitelji in drugi upravitelji, imenovani v zadevah v zvezi s prestrukturiranjem, insolventnostjo in drugo priložnostjo, vključeni v potrebno začetno in nadaljnje usposabljanje za zagotovitev, da svoje storitve za stranke opravljajo učinkovito, nepristransko in strokovno.
2. Države članice na kakršen koli način, ki se jim zdi primeren, spodbujajo razvijanje prostovoljnih kodeksov ravnanja in njihovo upoštevanje s strani upraviteljev na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti ter drugih učinkovitih mehanizmov nadzora v zvezi z opravljanjem takih storitev.

Člen 26

Imenovanje upraviteljev na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti

1. Države članice zagotovijo, da je postopek za imenovanje, odstranitev in odstop upraviteljev na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti jasen, predvidljiv in pošten ter da izpolnjuje zlasti zahteve iz odstavkov 2, 3 in 4.
2. Države članice zagotovijo, da so pogoji za upravičenost in razlogi, zaradi katerih stečajni upravitelj ni upravičen do imenovanja, jasni in pregledni.
3. Kadar upravitelje na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti imenuje sodni ali upravni organ, države članice zagotovijo, da so merila v zvezi z načinom, kako sodni ali upravni organ izbere takega upravitelja, jasna in pregledna. Pri izbiri upravitelja na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti za posamezno zadevo se ustrezno upoštevajo upraviteljeve izkušnje in strokovno znanje. Kjer je to ustrezno, se pri izbiri upravitelja opravi posvetovanje z dolžniki in upniki.

4. Pri postopkih prestrukturiranja in postopkih v primeru insolventnosti s čezmejnimi elementi se ustrezno upoštevajo upraviteljeva sposobnost komuniciranja in sodelovanja s tujimi stečajnimi upravitelji in sodnimi ali upravnimi organi ter njegovi kadrovski in upravni viri.

Člen 27

Nadzor nad upravitelji na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti ter njihove nagrade

1. Države članice vzpostavijo ustrezne nadzorne in regulativne strukture, s katerimi zagotovijo ustrezen nadzor nad delom upraviteljev na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti. Ta nadzor in regulacija vključujeta tudi ustrezen in učinkovit sistem za sankcioniranje upraviteljev, ki niso uspešno izpolnili svojih dolžnosti.
2. Države članice zagotovijo, da so honorarji, ki jih zaračunavajo upravitelji na področju prestrukturiranja, insolventnosti in druge priložnosti, urejeni s pravili, s katerimi se spodbuja pravočasno in učinkovito reševanje postopkov ob ustreznem upoštevanju zapletenosti zadeve. Države članice zagotovijo, da so na voljo ustrezni postopki z vgrajenimi varovali za zagotovitev, da je mogoče kakršne koli spore glede nagrad rešiti pravočasno.

Člen 28

Uporaba elektronskih sredstev komunikacije

1. Države članice zagotovijo, da se lahko naslednja dejanja opravijo elektronsko, tudi v čezmejnih primerih:
 - (a) prijava terjatev;
 - (b) vložitev načrtov prestrukturiranja ali načrtov za odplačilo dolga pri pristojnih sodnih ali upravnih organih;
 - (c) obvestila upnikom;
 - (d) glasovanje o načrtih prestrukturiranja;
 - (e) vložitev pritožb.

NASLOV V

Spremljanje postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov

Člen 29

Zbiranje podatkov

1. Države članice zaradi pridobitve zanesljivih letnih statističnih podatkov zbirajo in na ravni države članice združujejo podatke o:
 - (a) številu postopkov, ki so se začeli, potekajo in so bili rešeni, razčlenjenem na:
 - (i) postopke preventivnega prestrukturiranja;
 - (ii) postopke v primeru insolventnosti, kot so likvidacijski postopki;
 - (iii) postopke, ki vodijo do popolnega odpusta dolgov za fizične osebe;
 - (b) trajanju postopka od začetka do izplačila, ločeno po vrstah postopkov (postopek preventivnega prestrukturiranja, postopek v primeru insolventnosti, postopek za odpust dolgov);
 - (c) deležu vsake vrste izida v okviru vsakega postopka prestrukturiranja ali postopka v primeru insolventnosti, vključno s številom postopkov, za katere je bil vložen predlog, vendar se niso začeli zaradi pomanjkanja razpoložljivih sredstev v dolžnikovem premoženju;
 - (d) povprečnih stroškov vsakega postopka, ki jih je odobril sodni ali upravni organ, v eurih;
 - (e) stopnjah poplačila posebej za zavarovane in nezavarovane upnike ter številu postopkov z nično ali največ dvo odstotno skupno stopnjo poplačila v zvezi z vsako vrsto postopka iz točke (a);
 - (f) številu dolžnikov, v zvezi s katerimi so bili uvedeni postopki iz točke (a)(i) in v zvezi s katerimi je v treh letih od zaključka takih postopkov uveden kateri koli od postopkov iz točke (a)(i) in (ii);
 - (g) številu dolžnikov, v zvezi s katerimi je, potem ko je bil v zvezi z njimi izveden postopek iz točke (a)(iii) tega odstavka, uveden še en tak postopek ali drug postopek iz točke (a) tega odstavka.

Za namene točke (e) prvega pododstavka so stopnje poplačila stopnje po odštetju stroškov, anonimizirana podatkovna polja pa prikazujejo stopnjo poplačila in stopnjo poplačila glede na čas do poplačila.

2. Države članice statistične podatke iz odstavka 1 razčlenijo po:
 - (a) velikosti zadevnih dolžnikov, po številu delavcev;
 - (b) tem, ali so dolžniki fizične ali pravne osebe;
 - (c) v zvezi odpustom dolgov in kadar je tako razlikovanje izvedeno na podlagi nacionalne zakonodaje, tem, ali postopki zadevajo samo podjetnike ali vse fizične osebe.
3. Države članice pripravijo statistične podatke na podlagi zbirnih podatkov iz odstavkov 1 in 2 za polna koledarska leta, ki se končajo 31. decembra vsako leto, pri čemer začnejo s podatki, zbranimi za prvo polno koledarsko leto po [*datumu začetka uporabe izvedbenih ukrepov*]. Ti statistični podatki se sporočijo Komisiji na podlagi standardnega obrazca za sporočanje podatkov vsako leto do 31. marca koledarskega leta po letu, za katero so podatki zbrani.
4. Komisija z izvedbenimi akti določi obrazec za sporočanje iz odstavka 3. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 30(2).

Člen 30

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

NASLOV VI

Končne določbe

Člen 31

Razmerje z drugimi akti

1. Ta direktiva ne posega v naslednje akte:

- (a) Direktivo 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev⁸⁰;
 - (b) Direktivo 2002/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta o dogovorih o finančnem zavarovanju⁸¹ in
 - (c) Uredbo (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov⁸².
2. Ta direktiva ne posega v pravice, zagotovljene z direktivami 98/59/ES, 2001/23/ES, 2002/14/ES, 2008/94/ES in 2009/38/ES.

Člen 32

Sprememba Direktive 2012/30/EU

Členu 45 Direktive 2012/30/EU se doda naslednji odstavek 4:

„4. Države članice odstopajo od členov 19(1), 29, 33, 34, 35, 40(1)(b), 41(1) in 42 v obsegu in za obdobje, kot so taka odstopanja potrebna za vzpostavitev okvira preventivnega prestrukturiranja iz Direktive ... Evropskega parlamenta in Sveta [o okvirih preventivnega prestrukturiranja in drugi priložnosti]*.

* Direktiva (...) Evropskega parlamenta in Sveta o okvirih preventivnega prestrukturiranja in drugi priložnosti (UL ...).“.

Člen 33

Klavzula o pregledu

Komisija najpozneje [*pet let po datumu začetka uporabe izvedbenih ukrepov*] in nato vsakih sedem let Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o uporabi te direktive, vključno s tem, ali bi bilo treba razmisliti o dodatnih ukrepih za utrditev in okrepitev pravnega okvira o prestrukturiranju, insolventnosti in drugi priložnosti.

⁸⁰ Direktiva 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev, UL L 166, 11.6.1998, str. 45.

⁸¹ Direktiva 2002/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. junija 2012 o dogovorih o finančnem zavarovanju, UL L 168, 27.6.2002, str. 43.

⁸² Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov, UL L 201, 27.7.2012, str. 1.

Člen 34

Izvajanje

1. Države članice najpozneje [*dve leti od datuma začetka veljavnosti te direktive*] sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji nemudoma sporočijo besedilo navedenih predpisov.

Navedene predpise uporabljajo od [*dve leti od datuma začetka veljavnosti te direktive*], razen predpisov, s katerimi se izvaja naslov IV, ki se uporabljajo od [*tri leta od datuma začetka veljavnosti te direktive*].

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 35

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 36

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik